

ГОЛОВНА КНИЖНА
ПАЛАТА

[025.423]

ЮР ІВАНОВ МЕЖЕНКО.

МІЖНАРОДНЯ
ДЕЦІМАЛЬНА БІБЛІОГРАФІЧНА
КЛАСІФІКАЦІЯ

СКОРОЧЕНІ ТАБЛИЦІ З АБЕТКОВИМ ПОКАЗЧИКОМ
і
ПОЯСНЮЮЧИЙ ТЕКСТ.

К И Ї В
1919 Р.

На Україні взагалі, і в українській бібліографії зокрема завжди почувався великий брак відповідних підручників, навіть початково теоретичних книжок. Цей брак тяжко відбивався на всій науковій діяльності як окремих осіб, так і великих установ самого різного характеру.

Приступивши до конкретної роботи на полі української бібліографії, Головна Книжна Палата особливо відчула відсутність потрібних книжок і, бажаючи заповнити порожнє місце, підготувала до друку отцю книжечку.

На жаль лише під час друкування книжки нам пощастило дістати першовтір (1907. — Manuel du répertoire bibliographique universel.) і тому ми примушені були користатись працями Б. С. Боднарського, завдяки чому в книзі є неточности і прикрі перепуски. Але всеж таки ми встигли де що змінити і доповнити, переклавши де-які місця таблиць із французької мови. Почуваючи, що ця книжка може задовольнити теоретично бібліографічний голод лише в самій мізерній ступені, ми зараз же почали підготовчу роботу до перекладу повного Manuel'я, для чого ми звернулись вже до орфографічно-термінологічної комісії при Академії Наук. Сподіваюсь, що до виходу цієї енциклопедії, наша книжка відіграє хоч невелику роль в ділі пропаганди ідей децималізму.

Наприкінці мушу висловити свою глибоку подяку Голові Українського Бібліографічного Інституту Юру Ковалевському за його поради що до складання таблиць та пояснень в їх тексті і співробітникам Головної Книжної Палати панні Колішевич і пану Дітиненко, які допомогали в технічній роботі при друкуванні книжки.

Юр Меженко (Іванов).

ЛДОНБ
ім. Я. ГАЛАНА

СУТЬ ДЕСЯТИЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ.

Міжнародня децимальна система бібліографічної класифікації має метою об'єднати бібліографію всіх культурних народів. Цього вона вже в де-якій мірі досягла як в особі „Міжнароднього бібліографічного інституту“ (в Брукселі), що зібрав картковий бібліографічний репертуар, котрий складається — більш ніж з 10 мільонів назв творів, що до сього часу з'явились в різних частинах світу, на різних мовах по всім галузям знаття — так і розміром її поширення серед науково-бібліографічних кол. Таке об'єднання треба визнати конче необхідним, маючи на увазі ті перешкоди, що їх зустрічають особи, які при інтелектуальній праці повинні користатись яко джерелами бібліографічними списками (показчики, каталоги, то що), що складаються по різноманітних і, зчаста, досить нерациональних плянах. Особливо це треба сказати про нашу Українську бібліографію, якої, власно, ще навіть нема.

Десятична класифікація фіксує всі галузі людського знання при допомозі циферних символів, яких складено так, що навіть самі елементи своїм зовнішнім виглядом вказують на внутрішню звязаність класифікуємих понять. За основу до скомпанування таких символів служить десятична система нашої лічби, яка пристосовується до бібліографії слідующим робом.

Все коло знання визнається поділенням на 10 головних відділів, або класів, які зазначаються муринськими цифрами від 0 до 9. 0 Загальні твори, 1 Фільзофія, 2 Релігія, 3 Соціяльні знання, 4 Фільольогія, 5 Чисті науки, 6 Прикладні знання, 7 Мистецтво, 8 Література, 9 Історія і географія. І такий поділ на 10 провадиться на протязі всієї схеми, себ-то кожний відділ розкладається на 10 підвідділів; підвідділ на 10 груп, то що. При цьому кожний новий поділ уявляє собою символ попереднього плюс одна з перших десяти цифр (0—9), в залежности від того, яке по порядку місце належить новому поділові. Таким чином утворюється цілий ряд числових символів, яких звичайно зовуть класифікаційними нумерами, або **індексами**.

Ми будемо вживати останній термін яко коротший. Ці індекси мають тим більш цифрових знаків, чим детальніш зроблено поділ, себ-то чим більше зроблено розгалужень головної схеми.

Наприклад, відділ соціальних знань займає в головній однознаковій схемі третє місце і символізується цифрою 3, яка при механічному додаванні других знаків дасть двохзнакові індекси: 31—статистика; 32—політика; 33—політична економія; 34—право, то що. Таким самим чином підвідділ права 34 є основа для трьохзнакових індексів: 340 міжнародне право, 343 карне право.

Таким робом скомпановано величезну схему*), що охоплює всі галузі людського знання додаючи їм вигляд звичайних цифр.

Самий метод будування цієї схеми, як бачимо, дуже простий і тому не вимагає коментарій; лише одну особливість треба пояснити. В десятичних індексах, так само як і в десятичних дробах, нолі з правого боку не вживаються (себ-то вживаються, але яко детермінанта, вказуюча на загальний зміст, і те дуже рідко, яко виняток) і таким чином кожний поділ розкладається власно не на 10, а на 9 відділів. Проте разом з тим самий склад системи всеж таки залишається десятичним. Такий склад природно веде за собою одночасне вживання індексів з різною кількістю знаків, завдяки чому і сама класифікація близько пристосовується до життєвих вимог, відбиваючи на собі велику різнобарвність понять. Не можна не бачити різниці в змісті трьох таких книжок, з яких одна трактує взагалі про соціальні знання (суспільствознавство), друга про той бік першої, який торкається вживаних в житті суспільства правових норм (право) і треття про ту частину попередньої, котра відноситься до норм, на яких будується держава (державне право). Зазначена різниця відбивається на індексах 3,34,342, які кількістю своїх знаків вказують на ступінь диференціації загальної ідеї.

До цього ще треба додати, що групуючи індекси, їх треба розміщати в порядку піднесення, знову ж таки міряючи міркою десятичних дробів. Значить, маючи індекси 31 і 4, неможна ставити 31 після 4, через те що (по аналогії з дробами 0,31 і 0,4) перший індекс хоч і двохзнаковий проте менш за другого однознакового. Самісенько також напр. 34 треба ставити після 331 (0,34 0,331), то що. Викладеною схемою вичерпується класифікація всього кола людського знання. Але, не спиняючись на

*) Повна схема утворена Міжнароднім Бібліографічним Інститутом в Брукселі і має більш за 40,000 поділів і відповідних індексів. Вона призначається для великих бібліографічних праць вичерпуючого характеру. В роботах меньшого розміру вживаються лише головні індекси і кількість їх залежить від обсягу і мети самої роботи.

цьому, десятична класифікація йде далі. Маючи на меті наукову докладну бібліографію, вона вводить ряд числових символів, при допомозі яких з'являється можливість індивідуалізувати класифіковані твори, додаючи до них другорядні знаки: напр. *форма викладання, місце, доба*, то що. Така широка бібліографічна мета досягається такими ж простими засобами, що і в головній таблиці. Всілякі поняття, що допомагають характеризувати книжний матеріал з точки погляду форми твору, місця і часу, до яких пристосовано зміст, мови на якій його викладено, і відношення між питаннями, які в ньому викладаються, все це сполучено в кілька груп так званих **детермінантів** (загальні показники), числові символи, які прикладаються мов пояснюючі до індексів головної таблиці при допомозі різних умовних знаків (дужки, лапки, то що).

Форма. Для зазначення форми (підручник, словник, часопис, то що), вживається показник ноль в дужках (0) зі всіма послідовними розділами (01), (02), (08), то що.

Мусимо зауважити, що кожний індекс головної таблиці, як що тільки це потребується, можна переробити на детермінанту форми. Для цього треба приписати спереду ноля і весь індекс написати в дужках. Напр.

9 історія

8 (09) література в формі історії; себ то—історія літератури.

Особливо часто це робиться з індексами першого відділу загального, що пишеться з ноля.

Місце. Для зазначення місцевости, до якої відноситься зміст (північ, південь, Європа, Україна, то що) вживаються детермінанти, які складаються з цифр, маючих значіння (1, 2, 3 .. 8,9) і уміщених в дужках (124), (357), то що.

Найбільш вірцевим показником класифікації по місцевости було-б занотування книжних катальогів, які, не дивлячись на їх велику кількість, по більшості реєструються без жодного порядку.

Уявим собі, що в нашому розпорядженні є кілька катальогів, виданих в різних містах як України, так і інших держав.

Закласифікуємо їх індексом, що означає катальог взагалі 017,42 та додамо детермінанту місцеву, яку також добудемо з прикладеної таблиці.

017.42 (47.714) . . . Катальог Катеринославської, книгарні.

017.42 (47.711) . . . „ Київської, „

017.42 (47.41) . . . „ Петербурзької „

Україна поділяється на губернії, які всі мають відповідні індекси.

Власно кажучи, міг би бути і дрібніший поділ на повіти, округи, відділи, то що, але десятична класифікація, складаючи детермінанти місцевости, так далеко не йде, справедливо беручи на увагу, що зафіксувати

такі дрібні територіяльні одиниці небезпечно з того боку, що вони зачасти перетворюються в нові форми і це викличе тільки необхідність частой зміни індeксів.

Проте це питання в десятичній класифікації вирішається просто і зручно, а саме, повітові міста, села, то що, зазначаються тими ж індeксами, що і губернії, тільки з додатком імен власних (т. зв. „детермінанти імян“). Напр., Борзна Чернигівської губернії матиме індeкс (47.712 Борзна), Великі Сорочинці, містечко Миргородського повіту на Полтавщині (47.713 Великі Сорочинці), то що.

Час. Для зазначення доби (вік, рік, пора року і т. ин.) беруться числа, які ставляться в лапки і мають вигляд звичайних хронологічних дат: „1654“, то що.

Мова. Для зазначення мови, на якій викладено твір (українська, німецька, то що) вживаються числа зі знаком =. Напр., = 91.79 українська мова, = 2 англійська.

Треба тут ще зауважити, що детермінанти мови входять іноді в індeкси не яко детермінанти, а як звичайна його частина. Це трапляється в двох відділах: фільології та літератури. В цьому випадкові до цифри 4, або 8, механічно прилучуються детермінанти мови, без яких будь знаків.

Таким чином детермінанта, яка зазначає — 2 етимологію, дає слідуєчі поділи 491.79—2 українська етимологія, а в літературі 891.79—2 українська драма.

Ще є знак, який вказує на *загальність*, безкрайність, безмежність, безконечність (∞) і може вживатись майже при всіх індeксах; 9 (∞) *всесвітня історія*; 8 (∞) *всесвітнє письменство*.

Відношення. Для зазначення взаємовідносин між питаннями, що розглядаються в книзі, вживається математичний знак : (дві крапки—знак поділа), який зв'язує індeкси розглядаєчих питань.

Питання про практичне вживання детермінантів відношення повинно вирішатись що рази окремо. Ясно, що принципово можна припустити відношення поміж всілякими поняттями, що є заіндeксовані в головній таблиці. Напр. 58:22 фльора біблії, 78:17 вплив музики на моральне почуття.

Це ріжниться від вживання знака +, що вказує лише на механічне сполучення без жадного внутрішнього зв'язку поміж ними.

Аналіз. Для зазначення точки погляду, з якої розглядається те чи инше питання, вживаються так звані показчики аналізу (точка погляду утилітарна, господарська, то що), які складаються з двох нолів з третьою значущою цифрою. 001, 002, 003. Наприкл., точка погляду утилітарна .004

Показчики аналізу відокремлюються від головного індекса крапкою, напр. 633.004— елеватори.

Риска. В відділах фільології та письменства вживається також риска, яка приблизно має значіння показників форми (з ноєм). Цією рискою звязуються головні індекси з поділами. В фільології ця риска відокремлює поділ етимології, синтаксису, то що, а в письменстві літературні форми (драма, вірши і т. ин.).

Детермінанти імени. Нарешті, яко детермінанти вживаються так звані показчики імени, суть яких полягає в тому, що до головного індекса в відділах філософії та біографії прилучаються, яко виняток, не числа, а літери-ініціали філософа, або особи, яка служить об'єктом індексації, вживаються детермінанти імени в показчиках місцевости (див. наз.)

Приведемо кілька зразків шифрування :

1) Словник правничих термінів матиме шифр: 34 (03); 34—право, (03) детермінанта словничної форми.

2) Політика європейських держав на Україні: 32 (4):(47.71) Коли-ж ми ще зазначимо час, то повний шифр буде 32(4):(47.71), „1918.“

3) Політична економія на українській мові 33=91.79.

4) Дослід про відносіння політики до державного господарства 32:33.

Таким чином можна скласти велику кількість „складних індексів“ що своїм зовнішнім виглядом нагадуватимуть справжні математичні формули. Ще до того в залежності від змісту дозволяється, як бачили на зразку 2-му, сполучення кількох детермінантів і разом з тим об'єднання кількох членів при допомозі прямих дужок, напр.:

Словник політичний і правничий: 32+34] (03).

Політика і право в Європі в ХХ віці: 32+34] (4) „19“.

Складаючи подібні формули, *детермінанти треба писати в раз на завжди ухваленому порядку.* Це робиться з метою більш легкої орієнтації. Порядок вживається такий: *форма, місце, час, мова, відношення, аналіз, імя.*

Зазнайомившись з „мовою чисел“, як ще зветься десятична класифікація, приведемо кілька шифрів, яких складено на підставі прикладених таблиць, і таким чином покажемо те багатство, яке можна здобути з невеликої кількості індексів.

1) 07(09)(47.71), „18“ Історія української преси в ХІХ віці.

2) 328:396(42) відношення англійського парламенту до жіночого питання:

3) 58+59](075)(47.71) підручник по ботаніці і зоології України.

4) 37(47 7), „18:19“ народня освіта на півдні Росії ХІХ—ХХ віках.

5) 22 = 2 біблія на англійській мові.

6) 891.79—3:9 (47.71) „1654“ Український історичний роман за часи Переяславські умови.

7) 92 (Ш + К) Біографії Шевченка та Коцюбинського.

Оскільки різноманітні можуть бути ці „вирази“, можна побачити вже з того, що наші приклади складено на підставі прикладеної нижче таблиці, яка уявляє собою скорочений репертуар, котрий в повному розмірі складається майже з 50,000 індексів.

Не буде побільшенням, коли ми скажемо, що десятична класифікація дає не вичерпаєме джерело до комбінацій, з котрого вийшла справжня „мова цифр“, користаючись якою бібліограф має спромогу передавати зміст творів, зчаста повніш і ясніш, ніж це передають словесні назви.

Позаяк ця книжка, крім своєї основної мети-зазнайомити широке коло українського суспільства з десятичною класифікацією, має на меті ще і практичне завдання-послужити підручником до бібліографічних дослідів, та бібліотекарям до складання систематичного каталогу, то ми вбачаємо необхідним доповнити відомости про детермінанти слідууючою приміткою, яка відноситься головним чином до бібліотек.

Порівнюючи з головними поділами, які дають схему повного кола знання, *детермінанти уявляють з себе поділи підручні*, через те, що їх призначення лише доповнювати головні поділи (детермінанти завжди супроводять, ніколи не маючи самостійного значіння).

Таким чином детермінанти подібні резервам і тому їх вживання не обов'язково там, де не почувається необхідности в більш-менш докладному бібліографічному аналізові.

Зрозуміло, що коло вживання детермінантів в невеликих бібліотеках повинно бути дуже обмеженим. Почуття бібліотекаря підскаже, в яких рідких випадках можна вживати резерв детермінантів, не ризкуючи переповнити каталог зайвим матеріалом.

А проте можна назвати тільки один випадок, коли детермінанти треба вживати в каталогах невеликих бібліотек: при класифікації творів історичного-географічного змісту, себ-то у відділі 9-му. Ця вимога цілком зрозуміла тому, що поділ історії по країнах (загальна, українська, то що) і добах (старовинна, середні віки), рівно ж і поділ географії по місцевостях це одинокий раціональний шлях, до класифікування цих наук; тому то детермінанти місця тут являються не факультативним, а природним доповненням головних таблиць.

Виклавши в самих загальних рисах суть десятичної клясіфікації вкажемо на найголовніші її переваги.

Десятична клясіфікація *енциклопедична*, позаяк вона містить в собі всі галузі людського знання, зв'язуючи їх у стрункий, логічний ланцюг, котрий відповідає сучасному станові науки. До того ще вона (система) безмежна, тому що числові символи допускають загально-вживану децимальну систему лічби, котра фіксується в муринських цифрах.

Незалежно від міжнародності та енциклопедичності, децимальна система остільки *нескладна*, що орієнтуватись в її індексах в такій же мірі легко, як вишукати напр. яке небудь місце в книзі по пагинації сторінок, і разом з тим остільки пружиста, що дозволяє вживати себе і в формі дуже примітивних символів, які нам дає „Головна таблиця“ чи скорочена двохзнакова (див. таблиці), і в просторих формулах, що відбивають на собі самі тонкі закрути і відтінки думок (за допомогою складних індексів, з додатком різних детермінантів).

Нарешті треба звернути увагу ще на одну властивість десятичної клясіфікації, що різко відокремлює її з ряду інших систем: це—*мнемотехнічність*, завдяки чому весь її великий цифровий апарат легко і швидко засвоюється особами, котрі мають навіть слабку пам'ять. Такого ефекту досягнуто тим, що кривим поняттям на протязі всієї схеми, надаються ті-ж самі місця, так що ці поняття мають і схожі індекси. Напр., в відділі фільології і письменства (себ-то в 4 і 8), а рівно і в системі детермінантів європейських місцевостей і мов (себ-то $1/9$ і $=$), Італія скрізь займає 5-е місце, чому: італійська фільологія має індекс 45, італійське письменство 85, Італія, яко окрема одиниця 45, італійська мова = 5. Що торкається України, то тут система не так вже бездоганно витримана і іноді відступає від такого постійного і твердого пляну, напр. Україна територіяльно (47.71) себ-то 71-ше місце в Росії (47).

Українська мова = 91.79, руська = 917.7.

Українська фільологія 491.79, руська 491.7.

Українське письменство 891.79, руське 891.7.

Значить, в територіяльних індексах місце України змінено з постійного 9-го на 71-ше.

Наприкінці важливо додати, що десятична клясіфікація, кістяк якої було складено в 1873 р. американським книгознавцем Мельвилем

Дюї,*) завдяки показаним якостям, була вжита Міжнародним Бібліографічним інститутом в Брукселі і, по розробленні великою кількістю вчених співробітників інституту, під головним керівництвом його фундатора Поля Отле, стала дійсно міжнародною, і має щирих прихильників по всіх частинах світу.

*) Власно кажучи не Дюї був ініціатором і винахідцем цієї дійсно надзвичайно талановитої системи, а Бостонський бібліотекар Н. Шертлеф, якого всі бібліографи незаслужовано забули.

Дюї, тільки розробив цю систему детальніш, не вказуючи імя справжнього автора (книга Шертлефа вийшла в 1856 р.), і випустив свою книжку в 1876 році.

МІЖНАРОДНЯ ДЕЦИМАЛЬНА БІБЛЮГРАФІЧНА КЛАСІФІКАЦІЯ.

ГОЛОВНА ТАБЛИЦЯ КЛАСІФІКАЦІЇ.

- 0** Загальні твори.
 - 1** Фільзофія.
 - 2** Релігія. Теольогія.
 - 3** Соціяльні науки. Право.
 - 4** Фільольогія. Лінгвістика.
 - 5** Чисті науки.
 - 6** Прикладні знання.
 - 7** Мистецтво.
 - 8** Література. Красне письменство.
 - 9** Історія. Географія.
-

СКОРОЧЕНІ ТАБЛИЦІ міжнародної десятичної класифікації.

I. Коротка двохзнакова таблиця.

0	Загальні твори.	53	Фізика.
00	Пролегомена.	54	Хемія.
01	Бібліографія.	55	Геологія.
02	Бібліотекознавство.	56	Палеонтологія.
03	Загальні енциклопедії.	57	Біологія.
04	Збірки статей.	58	Ботаника.
05	Періодичні видання. Журнали.	59	Зоологія.
06	Наукові товариства. Академії.	6	Прикладні знання.
07	Газети. Преса.	61	Медицина.
08	Поліграфії.	62	Інженерне майстерство.
09	Раритети.	63	Агрономія.
1	Фільозофія.	64	Домашнє господарство.
11	Метафізика.	65	Засоби.
13	Дух і тіло.	66	Хемічна промисловість.
14	Фільозофічні системи.	67	Мануфактурна промисловість.
15	Псіхологія.	68	Ремесство.
16	Льогіка.	69	Будівництво.
17	Етика.	7	Мистецтво.
2	Релігія.	71	Красне садівництво.
22	Біблія.	72	Будівництво.
23	Догматична теологія.	73	Різбарство.
24	Практична теологія.	74	Рисування і декорування.
25	Пастирська теологія.	75	Малярство.
26	Християнська Церква.	76	Гравюра.
27	Історія Християнства.	77	Фотографія.
28	Церкви і секти.	78	Музика.
29	Нехристиянські релігії.	79	Розвага. Гра. Спорт.
3	Соціальні знання.	8	Література. Красне письменство.
31	Статистика.	82	Англійська література.
32	Політика.	83	Німецька література.
33	Політична економія.	84	Французька література.
34	Право.	85	Італійська література.
35	Адміністрація.	86	Гишпанська література.
36	Соціальні асоціації.	87	Латинська література.
37	Освіта.	88	Грецька література.
38	Торговля і транспорт.	89	Інші літератури.
39	Звичаї. Фолькльор.	9	Історія.
4	Фільольогія. Лінгвістика.	91	Географія.
5	Чисті науки.	92	Біографії.
51	Математика.		
52	Астрономія.		

Таблиця детермінантів (загальних показчиків) на 64 стор.

II. Трьохзнакова таблиця з доповненнями.

0 Загальні твори.

Під індексом **0** об'єднуються твори про предмети, знання яких єсть допомічне для інших наук, або які служать вступом до них (пролегомена, бібліографія, бібліотекознавство); твори, які торкаються всього знання взагалі, чи багатьох галузів знання (енциклопедії, журнали, поліграфії) та твори, примітні з якого небудь боку крім їх змісту.

00 Пролегомена —

все, що торкається науки, знання, ерудиції *взагалі* про наукові інституції та методи, які *спільні багатьом* галузям знання; про *загальну* організацію знання. Сюди відносяться загальні твори про писання, (різні способи й матеріяли), про книгу взагалі, про загальні умови інтелектуальної праці.

01 Бібліографія.

Індексами від **011** до **016** зазначаються твори по бібліографії.

Сюди відносяться: а) окремі **бібліографічні списки**, показчики і т. ин.; б) всі твори, котрі містять у собі чи в додатках, чи в примітках до кожного відділу **списки спеціальних творів**, які відносяться до предмету головного твору і вказують на джерела, якими користався автор цього останнього. (Коли в таких списках зазначені не спеціальні, а загальні твори, вони не занотовуються окремо від головного твору). Таким чином, на кожний твір, в котрому міститься спеціальна бібліографія, одночасно зі звичайною карткою, складається картка на бібліографічний список. Коли список є прикладений в кінці книжки як додаток, він занотовується під тою назвою, яку має, і зазначаються сторінки книжки, на яких він міститься. Коли бібліографія надрукована в тексті книжки перед окремими відділами, або після них, тоді складається скорочена копія картки на цю книжку і додається: „*бібліографія* при

відділах“ (чи „параграфх“) зі вказівкою на сторінки; в) **катальоги** бібліотек **вузько фахового характеру**; наприкл. *катальоги* бібліотек виключно по питанням *страхового права*, або виключно по *порівнюючому законодавству* відносяться до *бібліографії права* (але не до бібліографії страхування чи порівнюючого законодавства); г) **збірки рефератів оглядів**, критичних статей про різні твори.

- 010 Загальні твори по бібліографії.
- 011 Загальна бібліографія (незалежно від авторів, країн та змісту).
- 012 Індивідуальна бібліографія (бібліографія творів окремих авторів).
012 (Гөмер) — бібліографія творів Гөмера.
- 013 Колективна бібліографія.
До індєксів 013,014 та слідуючих додаються детермінанти місця, часу, мови і предмету, і таким членом зазначається:
Бібліографія *авторів одного походження*:
013(47.71) бібліографія творів, які написані українцями; але не треба змішувать з
015(47.71) бібліографія творів, які видані на Україні.
Бібліографія *творів, які написані одною мовою*:
013=7 бібліографія творів, які написані латинською мовою.
013=91.79 бібліографія творів, які написані українською мовою.
- 014 Бібліографія по формі видань.
1 Твори анонимні і псевдонимні.
.3 Твори уміщені в періодичних виданнях та збірниках.
014.3 : 07 Спис творів, оголошених в політичних часописах.
.5 Бібліографія окремих творів.
- 015 Бібліографія по місту видання творів (національна, краєва, місцева):
015(493) „1830—1880“ бібліографія творів, які видані в Бельгії з 1830 по 1880 р., але бібліографія творів про яку небудь країну 016 (...)
наприкл. 016(47.71) бібліографія України (себто творів про Україну).
- 016 Бібліографія по предметам.

Бібліографічні монографії; бібліографія творів, які відносяться до одного предмету, одної науки, одної особи, одного місця, одної епохи.

016 : 91(47.71) бібліографія творів по географії України.

016 : 03 6-ія енциклопедій.

016 : 34(05) 6-ія періодичних юридичних видань.

016 : 011 6-ія загальної бібліографії.

017 Каталоги книжок.

Місце, де знаходиться бібліотека чи книгарня, зазначається через додавання детермінанти місця.

- .1 Каталоги публичних бібліотек.
- .2 Каталоги приватних бібліотек.
- .3 Каталоги продажних збірок.
- .4 Каталоги видавництв та книгарень.

02 Бібліотекознавство. Бібліотекономія.

021 Функції та розвиток бібліотек.

.8 Закони які торкаються бібліотек.

022 Помешкання та матеріальне улаштування бібліотек.

023 Організація бібліотечного персоналу.

024 Відношення до читачів; правила користання книжкою.

025 Внутрішній лад бібліотек; адміністрація.

.12 Статистика бібліотек.

.15 Листування; дописи.

.2 Приріст бібліотек.

.3 Каталогозна техника. Каталогграфія. Правила складання різних каталогів.

.4 Класифікування книжок в каталогах, на полицях.

.423 Бібліографічна класифікація.

.6 Бібліотечний абонемент.

.7 Обкладання книжок.

.8 Розміщення книжок; перевірка.

027 Типи бібліотек: бібліотеки приватні, державні.

028 Читання. Методи читання; вибір видання. Керування читачем.

029 Практичні прийоми літературної й наукової праці (вирізки, цитати, витяги).

03 Загальні енциклопедії —

твори, котрі охоплюють *різні знання*, або їх сукупність чи в систематичному, чи в алфавітному порядку.

Твори які торкаються лише *одної окремої галузі знання* клясіфікуються по свому предмету, з додатком детермінанти (02), коли вони по формі систематичні і з додатком детермінанти (03), коли вони мають форму абеткову. Напр.

52(021) науковий трактат по астрономії.

53(033) маленька енциклопедія фізичних наук.

031 Великі енциклопедії.

033 Маленькі елементарні енциклопедії.

034 Збірки ріжних відомостей практичного життя.

04 Збірки ріжних статей (загального змісту).

Поодинокі статті (essays) відносяться до предмету твору, при чому додається детермінанта форми статті.

33(04) стаття по політичній економії.

05 Періодичні видання загального характеру.
Журнали.

Періодичні видання, зміст котрих обмежується певною наукою чи певним колом ідей, відносяться до відділу по свому змісту, з додатком детермінанти (05)

61(05) (47.71) „Українські Медичні Вісти“.

058 Щорічники, адресові справочники.

Додається показчик країни, чи міста, котрого торкається справочник.

Коли щорічник не має загального характеру, а відноситься до спеціальної галузі, він клясіфікується по змісту та додається показчик форми (058)

77(058)(494) Щорічник по фотографії для Швайцарії.

059 Загальні альманахи, календарі.

06 Наукові товариства, академії.

Наукові товариства, діяльність котрих торкається наук взагалі, чи відомої купи ріжних наук.

Тут скупчується все, що відноситься до цих товариств — відчити, праці, історія та вся, їх видавнича продукція (бюлетені, щорічники, протоколи засідань, статуту.)

Наукові товариства, обсягом діяльності котрих являється яка небудь наука, відносяться до неї (науки) та додається детермінанта (**061**), коли спілки ці офіційльні, й (**062**), коли вони неофіційльні.

063 Конгреси.

07 Газети. Преса взагалі.

Технична організація преси та її відношення до різних питань. В бібліотечній класифікації додаються індекси мови та країни, де газету видано:

07 = 91.79 українська газета.

07 = 91.79(71) українська газета, яка виходить в Канаді.

07:31 газетна статистика.

08 Поліграфії—

Твори, котрі складаються з багатьох окремих писань по різних питаннях, та об'єднуються в одну збірку чи серію (але не періодичного характеру, не журнал і не збірка праць наукових товариств).

Крім цього, кожний твір з поліграфії зазначається окремо по змісту.

Коли збірка торкається одної науки, вона класифікується по змісту і до неї додається детермінанта форми (08).

52(082) збірка творів по астрономії.

Відділ 08 має більшу вагу в бібліотечній, ніж в бібліографічній класифікації.

081 Поліграфії індивідуальні.

Збірки різних творів по різних питаннях одного автора. Напр.:

081 (Арістотель) повне зібрання творів Арістотеля.

082 Поліграфії колективні.

Збірки різних авторів по різних питаннях, які видаються як одна колекція.

.1 Серії. „Бібліотеки“, напр. („Бібліотека Молодість“).

.2 Збірники статей по різних наукам.

До індексів збірників, присвячених вченню додаються в дужках прізвища тих вчених.

083 Офіційні видання.

В бібліотечних каталогах дуплікатно з'єднуються під цим знаком всі офіційні видання, які розподіляються по країнам та провінціям, а потім абетково по інституціям, котрі їх видали:

083(44) офіційні видання Франції.

087 Видання для різних категорій читачів.

.1 Ілюстровані твори і альбоми для читачів молодого віку.

Книжки для початкового навчання відносяться до 372, книжки для середньої і вищої школи класифікуються по змісту.

09 Рарітети.

Індексом 09 *дуплікатно* (на додаткових картках в каталогах) зазначаються твори, котрі відокремлюються своїми зовнішніми ознаками.

- 090.1 Бібліофілія; бібліоманія.
- 091 Манускрипти, автографи.
- 092 Ксілюграфічні книжки.
- 093 Інкунабули. (Книжки надруковані перед 1500 роком).
- 094 Видання Альда, Ельзевірів.
- 095 Книжки в коштовних палітурках.
- 096 Книжки з коштовними ілюстраціями і надруковані на коштовних матеріалах.
- 097 Екслібриси.
- 098 Вилучені видання.
- 099 Мініатюрні книжки, книжки з автографами. Вичерпані видання.

1 Фільозофія.

Під **I** з'єднується все, що відноситься до відомого філософа, його життя, творів; що написав він, та що написано про нього, коли ці писання торкаються всіх творів його взагалі, чи окремих його творів загально-філософичного змісту. В дужках додається прізвище автора. Коли такі писання відносяться до спеціального питання, вони зазначаються відповідним індексом по змісту та клясіфікуються від **II** до **17** (за винятком 14) з ріжними галузями філософії та окремими питаннями. Твори, в яких трактуються з філософичного погляду питання, котрі не ввійшли в розділ філософії та відносяться до інших наук, зазначаються по змісту індексом відповідної науки, при чому додається детермінанта (01):

34(01) філософія права.

51(01) філософія математичних наук.

Коли твір присвячується якому небудь питанню в відомій філософичній системі, його занотовують по змісту індексом головного питання та додають детермінанту відношення:

159:149.222 Воля в кантизмі.

122:149.916 Ідея причиновости в еволюціонізмі.

11 Метафізика.

- 111 Онтологія.
- 112 Методологія. Філософична клясіфікація.

- 113 Космольогія.
- 12** **Метафізика**; інші метафізичні питання.
- 122 Причиновість.
- 123 Воля та необхідність. Випадковість.
- 124 Телеольогія.
- 13** **Взаємовідносиння духа й тіла.**
- 131 Фізіольогія та гігієна души.
- 132 Хороблива діяльність души.
Але: 616.8 душевні хвороби в медицині.
- 133 Окультизм. Телепатія. Медіумізм. Спирітизм. Магія.
Хиромантія.
Але: 149.3 Фільзофія містицизму.
149.918 Теософія.
151.54 Метампсіхоза.
Питання моральні, релігійні, соціальні і наукові, з боку окультизму класифікуються приєднанням детермінанти відношення до 133. Напр.
133:52 Окультизм і астрономія, себ-то Астрольогія.
138:54 Окультизм і хемія, себ-то Алхемія.
133:61 Окультизм і медицина, себ-то Герметизм.
- 134 Гіпнотизм. Месмерізм. Факирізм.
Але: 612.821.711 Гіпнотизм в фізіології.
- 135 Сомнамбулізм. Сон.
- 136 Псіхичні типи. Псіхольогія родова, індивідуальна і соціальна.
- .1 Псіхольогія полу.
див. 376.2 Душевні прикмети жінки.
- .4 Псіхольогія народів.
див. 572 Етнологія.
- .8 Вплив соціального оточення, колективу, псіхольогія професії, юрби.
Див. 343.95 Псіхольогія злочинців.
- 138 Фізіономіка.
- 139 Френольогія.
- 14** **Фільзофічні системи.**
- 141 Ідеалізм.
- 142 Критична фільзофія.
- 144 Емпірізм.
- 146 Позитивізм. Матеріялізм.

- 147 Пантеїзм.
 149 Інші філософичні системи.
 .2 Реалізм.
 .3 Філософичний містицизм.
 .5 Оптимізм.
 .6 Песимізм.
 .8 Нігілізм.
 .911 Раціоналізм. Інтелектуалізм.
 .912 Скептицизм. Софістика.
 .915 Монізм та дуалізм.
 .916 Еволюціонізм.
 .918 Теософія. Езотеризм.
 .922 Кантизм.
 .923 Нео-кантизм. Нео-критицизм.
 .928 Прагматизм.
 .930 Волюнтаризм.

15 Психологія.

- 151 Душа.
 .2 Теорія знання. Походження та межі знання. Ідеологія.
 152 Почуття.
 153 Розум; інтелігенція.
 154 Память.
 155 Уява.
 157 Емоції. Страждання. Утіха.
 158 Потяг. Інстинкт. Рефлекс.
 159 Воля. Вільність волі. Звички.

16 Логіка.

- 161 Аналіз і синтез.
 162 Індукція й дедукція.
 163 Докази. Достовірність.
 165 Критеріологія, теорія відомости.
 166 Сильогізм.
 167 Гіпотеза; постуляти.
 168 Міркування. Аргументація.

169 Анальоґія; Счислення можливости і статистика з погляду льогіки.

17 Етика.

171 Теорія моралі. Підстави та філзофія моралі.

172 Соціяльна етика.

.1 Особа й держава.

.4 Етика міжнародня; Мир та війна.

173 Родинна етика.

.3 Обовязки подружжя.

.5 Обовязки батьків.

174 Професійна етика.

175 Етика розважання і витрачання часу.

176 Сексуальна етика, кохання, порнографія.

.5 Проституція.

177 Мораль і приватні та соціяльні відношення. Соціяльна нерівність. Дружба. філянтропія, Чемність.

178 Мораль та стриманість.

.1 Алькоґоль.

.7 Тютюн.

179 Інші питання етики.

.1 Літературна етика.

.2 Жорстокість з дітьми.

.3 Жорстокість до тварин, охорона тварин.

.4 Вівісекція.

.5 Клятва.

.6 Героїчність, хоробрість, підлеглість.

.7 Вбивство, дуель, самогубство.

Див. також 394.8 Звичаї

.8 Пороки.

.9 Добродійство.

2 Реліґія.

21 Природна реліґія. Раціональна теольогія.

211 Деїзм. Атеїзм. Теїзм.

212 Пантеїзм. Теософія.

213 Сотворення світу.

214 Провідіння. Промисл.

215 Реліґія й наука.

- 216 Добро і лихо.
 217 Культ.
 218 Майбутнє життя.
 219 Природа Божества.

Від **22** до **28** християнська релігія. **29** інші релігії.

22 Біблія.

До кожного індексу з відділу 22 можливо додавати детермінанти, котрі зазначають:

- .04 оригінальний текст.
 .05 Переклад.
 .07 Коментарій.

- 221 Старий завіт. Тексти й вступ.
 222 Історичні книги.
 223 Поетичні книги.
 224 Пророки.
 225 Новий завіт.
 226 Євангелія. Діяння.
 227 Посланія.
 228 Апокаліпсис.
 229 Апокрифи.

23 Догматична теологія.

- 231 Бог.
 232 Христологія.
 233 Людина в догматиці.
 234 Іскушення. Сотеріологія.
 235 Духи. (Янгол, біс), Святі.
 236 Ескатологія.
 237 Майбутнє життя (догматика).
 238 Вірування. Катехизис.
 239 Полемична теологія. Апологетика.

24 Практична теологія.

- 241 Моральна теологія.
 242 Книги навчаючі.
 243 Молитва. Молитовники.
 244 Релігійні читання, читанки.
 245 Релігійні гимни.
 246 Релігійне мистецтво й символіка.
 247 Посуд церковний.

248 Релігійний аскетизм.

249 Родинна побожність.

25 Пастирська теологія.

251 Гомілетика.

252 Казання. Поучання.

253 Пастирські одвідування.

254 Стан духовенства.

255 Брацтва.

256 Парафії.

257 Парафіяльні школи.

258 Діяконія.

259 Інше, що відноситься до церковної діяльності.

26 Християнські церкви.

261 Вплив церкви.

262 Церковне урядування. Церковна політика.

263 Субота й неділя.

264 Богослуження.

.1 Богослужебні книги.

265 Таїнства.

266 Місіонерська справа.

267 Релігійні асоціації.

268 Недільні школи.

269 Внутрішня місіонерська діяльність.

27 Історія християнства.

271 Релігійні ордена, історія їх.

272 Релігійні утиски, історія їх.

273 ересі.

275 Історія догматів.

276 Патрольоґія.

28 Окремі християнські церкви й секти.

281 Східні. Древні церкви.

.9 Греко-Московська Церква.

.93 Московська Церква.

.93.01 Московської Церкви.

282 Кателицька Церква.

283 Анґліканська й американська.

284 Протестанська Церква.

- 285 Пресвітеріянська. Реформатська.
- 286 Баптисти.
- 287 Методисти.
- 288 Унітарії.
- 289 Ииші секти.
 - .1 Штунда.
 - .6 Квакуери.
 - .7 Менонити.

29 Нехристиянські релігії.

- 291 Наука про релігію взагалі. Мітольоґія.
 - До всіх розділів 291 можливо додавати детермінанти та зазначати напр.
 - 291(09) історія науки про релігії.
 - 291 : 31 статистика релігій.
- 291.1 Фільзофія релігії.
 - .2 Догми.
 - .3 Культ.
 - .8 Джерела.
- 292 Грецька і римська мітольоґія.
- 293 Германська і північна мітольоґія.
- 294 Індуська релігія.
 - .1 Веди.
 - .2 Браманизм.
 - .3 Будизм.
- 295 Парсеїзм (релігія Заратустри). Зент-Авеста.
- 296 Юдаїзм.
- 297 Іслам. Магометанство.
- 298 Мормони.
- 299 Релігії ріжних рас.
 - .18 Славянські релігії.
 - .512 Конфуційство.
 - .513 Релігія Лао-Тзе.
 - .992 Релігії некультурних народів.

3 Соціяльні знання.

Під індексом **3** клясіфікуються всі твори, які мають відношення до питань соціяльного порядку, а також всі інші (наприкл. фільзофічні, реліґійні, наукові, художні), котрі розглядають предмет з соціяльної точки погляду.

Твори, які трактують предмет з багатьох точок погляду, зазначаються головним індексом предмету, згідно з таблицею. Коли нема спеціальних індексів, тоді розділу політичної економії дають перевагу над розділами права і адміністративним. Так, твір про податки взагалі, котрий містить в собі розділи про теорію податків, статистику їх та закони про них відноситься до 336.2.

Теорії, доктрини, наукові методи відрізняються від тих фактів, котрих вони торкаються. Взагалі писання про доктрини і факти клясифікуються разом та зазначаються індексами предметів, до котрих вони відносяться, але можливо давати індекси для кожної з цих двох точок погляду; Напр.:

308 соціальні умови в різних країнах.

308(47.71) Соціальні умови на Україні.

33(47), „20“ Економічна наука в Росії в XIX ст.

338(47.71), „19“ Економічний стан України в XVIII ст.

Коли для зазначення твору вживається одразу кілька детермінантів, вони пишуться в такому порядку: відношення, місце, час, форма, мова.

- 301 Соціологія. Теорія і філософія соціальних наук.
 308 Соціографія. Умови політичного й соціального життя взагалі в різних країнах. Соціальна географія.

31 Статистика.

- 311 Статистика яко наука: теорія, методи.
 .2 Статистичні методи і техніка.
 .26 Діаграми, картограми.
 .3 Організація офіційної статистики.

- 312 Демографія.

32 Політика.

До 32 відносяться твори по теорії політики взагалі та про політику в якій *небудь* країні зокрема (факти і ідеї, котрі відносяться до діяльності інституцій, що дбають про загальні інтереси, та до програмів такої діяльності).

Спеціальні питання, котрі обсервуються з погляду політики, клясифікуються по спеціальним предметам. Напр., митня політика зазначається 337; фінансова політика 332.

Факти, які нині складають „політику“ з'являються першими елементами історії; тому то *сучасні політичні з'явища* загального характеру, оповідання про них, обговорення їх клясифікуються з *історією*

відповідної країни, при чому додаються детермінанти місця і часу;

[9 /.../ „ “]

- 321 Держава; соціальні класи. Різні форми політичної організації; різні стани і стадії соціальної організації.
- .6 Монархія. Імперія. Деспотія.
 - .7 Парляментський устрій.
 - .8 Республіка. Народоправство.
 - .91 Соціальні класи взагалі. Буржуазія. Пролетаріят. Селяне. Інтелігентні робітники. Ліберальні професії.
- 322 Держава і церква.
- 323 Внутрішня політика,
- .1 Національний рух. Питання про національність, раси, мови.
 - .2 Політична боротьба. Революція; повстання; розрух.
- 324 Вибори.
- 324 зазначаються виборчі кампанії, наслідки виборів. Але організація виборчого права, критика виборчих систем відноситься до 342.8 виборче право.
- 325 Кольонізація. Еміграція. Імміграція.
- 326 Рабство. Кріпацтво.
- 327 Зовнішня політика. Міжнародна політика.
- .3 Інтернаціоналістичний рух.
 - .31 Свято першого травня.
 - .32 Робітничий Інтернаціонал.
- 328 Парляментські документи.
- Відчити, статuti.—Організація парламенту зазначається 342.53.
- 329 Політичні партії.
- Партійна організація, програми, видання, засоби пропаганди.
- .11 Консерватори.
 - .12 Ліберали.
 - .13 Радикали. Поступовці.
 - .14 Соціалісти.
 - .21 Монархисти.
 - .22 Демократи.
 - .23 Республіканці.

- 329.32 Антіклерікали.
 .51 Партії, котрі обстоюють вільний обмін.
 .52 Протекціоністи.

33 Політична економія.

Соціяльний стан та загальна економічна, промислова, комерційна, фінансова і т. и. *історія* кожної країни відноситься до **308**.

Але стан якої-небудь країни з погляду одного окремого економічного питання класифікується під індексом **33** та додається відповідна географічна детермінанта.

- 33(01) Загальна теорія, загальні поняття політичної економії.

- 33(09) Загальна історія політичної економії.

Але загальна економічна історія різних народів відноситься до 338(09).

331 Праця й робітники.

- .1 Відношення між робітниками та промисловцями.
 .2 Заробітна платня.
 .81 Протяжність (час) роботи.
 .88 Робітничі асоціації.
 327.31 Свято першого травня.
 327.32 Інтернаціонал.
 .89 Страйк.
 .893 Бойкот.
 .895 Льокаут.

332 Фінансова наука.

- .01 Обмін взагалі.
 .04 . Економічні й фінансові кризи.
 .1 Банки.
 .2 Ощадні каси.
 .4 Монета, монетні системи.
 .5 Паперові гроши.
 .6 Биржа.
 .7 Кредит.

333 Власність в економічному відношенні.

- .1 Власність колективів (державна, провінціальна, комунальна (propriété commune).
 .11 Експропріяція.
 .12 Націоналізація й соціалізація земель.
 .2 Громадська власність (propriété des communautés).

- .3 Приватна власність.
- .32 Дешеві помешкання. Помешкання для робітників.
- .37 Велика власність. Лятифундії.
- .38 Дрібна власність. Система наділу.
- .5 Сільська власність.
- .6 Мійська власність.
- 334 Кооперація.
 - Твори про прикладання кооперації.
 - .1 Кооперативне будівництво.
 - .2 Кооперативні Банки. Кредитові союзи.
 - .3 Кооперативне страхування.
 - .4 Споживча кооперація.
 - .6 Продукційна кооперація.
 - Можлива клясіфікація по об'єктам продукції:
 - 334.6 : 664.1 Кооперативні цукроварні.
 - .7 Взаємодопомога. Товариства взаємодопомоги.
 - .71 Кооперативні ощадні каси.
- 335 Соціалізм. Анархизм.
 - Прикладання соціалізму до різних питань за-
значається детермінантою відношення :
 - 335 : 63 аграрний соціалізм.
 - 335 : 352 муніципальний соціалізм.
 - .4 Комунизм.
 - .41 Колективізм.
 - .5 Марксизм. Школа Маркса й Енгельса.
 - .6 Державний соціалізм.
 - .7 Інші системи й школи соціалізму.
 - .8 Анархизм.
 - .9 Соціалістичні громади існуючі та ті, що існували.
 - .95 Соціалістичні утопії. Романи, в котрих малюєть-
ся ідеальний соціалістичний устрій.
- 336 Державні фінанси.
 - .1 Державна нерухома власність. Різні джерела дер-
жавних прибутків.
 - .191 Горільчана монополія.
 - .2 Податки.
 - .21 Прості податки.
 - .27 Посередні податки.
 - .271 Акциз.
 - .28 Місцеві податки.

- 336.3 Державні борги, позики.
- 337 Мито. Митне право й митні тарифи. Протекціонізм. Фритридерство.
- 338 Продукція дібр. Економічна організація й економічний стан рїжних країн. Економічна географія.
- До 338 відносяться рїжні галузі продукції з економічної точки погляду; твори про загальний економічний стан країн, про природні багатства їх та індустріальний і торговий розвиток. Коли одночасно трактується про соціальний і економічний стан — твори відносяться до 308. Для зазначіння економіки окремої галузі продукції вживається індекс її. Напр.:
- 338:63 Аграрне питання.
- .5 Ціна й вартість.
- .8 Монополія продукції. Трести. Картелі.
- .97 Кризи продукції.
- .98 Втручання держави в продукцію.
- 339 Поділ дібр.
- .1 Добробут та павперізм.
- .4 Споживання. Роскіш. Дармовання.

34 Право. Законодавство. Юриспруденція.

Праці, в котрих розглянуто з юридичного боку питання про предмети, що не відносяться по суті до права, зазначаються [34:] себ-то додається індекс *предмету* за допомогою детермінанти форми :

34 : 385 закони про залізницю,

34 : 665.5 закони про книжну торгівлю.

Більша частина питань, котрі відносяться до соціальних наук, зустрічається також і в класифікації права; Наприклад: внутрішня політика, статистика, промисловість. Для повного обслідування предмету треба зазначати кожний подібний твір і в тій і в другій класифікації. В відділі права (34 і 35) зазначаються *твори суто юридичні (законодавство, доктрина, юриспруденція)*, а всі інші твори зазначаються по змісту під індексами відділів, які не торкаються до права.

В бібліотечній класифікації, з метою з'єднання до одного місця всього, що торкається одного пред-

мету, можливо зазначати на дуплікатних картках 2 індекси. перший строго відповідає таблицям, а другий, утворюється за допомогою детермінанти відношення:

$$\text{Закони про страйки} \left\{ \begin{array}{l} 351.838.9 \\ 331.89 : 351 \end{array} \right.$$

Підчас класифікації юридичних творів тримаються такого порядку складання індексів та розміщення карток в каталогах: Юридичний предмет (головний індекс), детермінанти національності, (себ то географічні джерела права (див. 345), бібліографічної форми, мови. Напр.:

347.65 спадкове право.

(47.713) на Полтавщині.

„18“ в XIX столітті.

(003) збірка законів.

(043) дисертація.

=43 на німецькій мові.

347.65 (47.713) „18“ (003) (043)=5 дисертація на німецькій мові про збірку законів по спадковому праву на Полтавщині в XIX столітті (себ-то про Літовський статут).

- 340.1 Право в його різних формах взагалі.
- .11 Енциклопедія права.
- .12 Філософія права.
- .5 Порівнююче законодавство.
- .6 Судебна медицина.
- 341 Міжнародне право.
- .5 Приватне міжнародне право.
- .8 Консульське право.
- 342 Державне право. Конституційне право.
- .2 Форми державного устрою.
- .24 Федерація.
- .25 Автономія. Централізація й децентралізація.
- .3 Суверенитет і різні форми управління.
- .37 Монархія конституційна. Парламентський устрій.
- .38 Республіканський устрій.
- .4 Конституції.
- .5 Влада.
- .53 Парламентське право.
- .7 Основні права громадян.
- .8 Виборче право.

- 343 Карні дисципліни.
- .1 Карний процес.
 - .2 Карне право.
 - .8 Пенітенціярне право. Кримінальна політика. Заклади й товариства патронату над ув'язненими та звільненими.
 - .9 Кримінологія. Кримінальна антропология і соціология.
 - .95 Психология злочинців.
- 344 Військове й морське карне право.
- 345 Загальні джерела права. Збірки законів і юриспруденції.

Ріжні види джерел права зазначаються спеціальними детермінантами:

- (001) Окремі закони.
- (002) Кодекси.
- (003) Збірки законів.
- (004) Офіційні юридичні видання.
- (005) Приватні юридичні видання.
- (006) Юридичні звичаї.
- (008) Інші джерела права.
- (009) Джерела давнього права.

Про порядок вживання цих детермінантів див. 34.

Для зазначення *джерел* права не взагалі, а *джерел окремих галузів права*, чи окремих правничих питань вживаються ці самі детермінанти, але вони додаються не до індекса 345, а до індекса, котрий зазначає відповідну галузь права чи питання, як видно з приклада в примітці до 34.

- 347 Цивільне право.
- .1 Загальна частина цивільного права.
 - .2 Річеве право.
 - .4 Облігаційне (умовне) право.
 - .6 Родинне право.
 - .65 Спадкове право.
 - .7 Торговельне право.
 - .721 Торговельні товариства.
 - .724 Акційні товариства.
 - .726 Кооперативні спілки.
 - .727.4 Артелі. Трудові спілки.
 - .736 Невиплатність.
 - .746 Вексельове право.

- 347.78 Авторське право.
 - .9 Цивільний процес. Судовий устрій.
 - .961 Нотаріат.
 - .962 Магістратура.
 - .965 Адвокатура.
- 348 Церковне право.

35 Адміністраційне право.

- 350 Адміністративна організація.
- 351 Коло діяльності адміністративного управління.
 - .71 Державні прибутки. Фіск. Мита.
 - .72 Бюджет.
 - .74 Загальна поліція.
 - .75 Громадська безпечність.
 - .76 Громадська мораль.
 - .764 Проституція.
 - .77 Народне здоровля. Санитарна поліція.
 - .774 Епідемії.
 - .779 Епізоотії.
 - .82 Економічне законодавство. (Урядові інституції й заходи за для регламентації, захисту і розвитку торгівлі та промисловости).
 - .83 Робітниче законодавство.
 - .831 Праця і капітал.
 - .832 Заробітна платня, її системи.
 - .833 Дитяча праця.
 - .834 Жіноча праця.
 - .838 Робітниче питання взагалі.
 - .838.8 Робітничі асоціації.
 - .838.9 Страйк.
 - .838.93 Бойкот.
 - .838.95 Льюкаут.
 - .85 Народня освіта. (Наука, мистецтво, література).
- 352 Самоврядування. Місцеве урядування.
- 353 Областна адміністративна організація.
- 354 Центральне урядування. Міністерства.
- 355 Військове уміння взагалі. Армія й фльота, їх склад, організація, школи.

- 35.54 Тактичні й стратегічні операції. Військова географія. Військова історія.
 .542 Тактика.
 .543 Стратегія.
 .544 Фортеційна війна.
 .6 Піхота.
 .7 Кіннота.
 .8 Артилерія. Технічна та інженерна служба.
 .9 Військова фльота.

36 Соціальні асоціації та інституції.

До **36** відноситься все, що торкається благодійності, допомоги, забезпечення та товариств, які мають соціальний характер, крім кооперативів 334, релігійних 267, комерційних та промислових, наукових, артистичних і спортивних, котрі зазначаються по предметам їх діяльності.

- 361 Благодійність. Допомога. Патронат. (Принципи, теорії, організація.)
 362 Благодійні заклади і товариства.
 Організація благодійних інституцій. Шпитали й різного роду допомога хворим і негідним до праці. Жебрацтво; бродяжництво Охорона дітей, жінок, молодих чоловіків.
 363 Політичні асоціації. Клуби, комітети, товариства лігі.
 366 Таємні асоціації.
 1 Франк-масони.
 367 Світські клуби.
 368 Страхування. Теорія й техніка страхування взагалі.
 1 Страхування від огня, стр. життя, сільсько-господарче страхування та інші.
 369 Інші асоціації.

37 Освіта.

Індексом **37** зазначаються твори по загальній освіті різних ступнів. Освіта фахова відноситься до класифікації відповідних предметів, при чому додається детермінанта форми освіти (07) з її підвідділами (див. таблиці детермінантів). Напр.:

34(071.1) Вищі школи права.

612(077) Методи навчання фізіології.

Коли бажанно зібрати в бібліотеці в одному місці все, що торкається до навчання, можливо від-

нести всі такі твори (на дуплетних картках) до 37 з додачею детермінанти відношення:

37 : 61(071.1) Вищі медичні школи.

- 37.01 Принципи виховання. Зв'язок з психологією.
371. Педагогія та педагоги.
- .3 Методи, системи та форми навчання.
- .4 Системи виховання.
- .46 Система Фребеля.
- .7 Шкільна гігієна.
- .73 Фізичне виховання.
- .8 Шкільне життя.
- 372 Початкове навчання, елементарна освіта.
- Напр. 372 : 512 початкове навчання геометрії.
372 : 63 початкове навчання сільському господарству.
- .1 Методи й типи організації елементарної освіти.
- .2 Ріжні установи початкової освіти. Дитячі сади.
- .3 Наочне навчання.
- .61 Навчання рідної мови.
373. Середнешкільна освіта.
5. Ріжні типи середньої школи.
- 374 Особисте навчання. Самонавчання. Читанки для дорослих.
- .6 Додаткове, після-шкільне навчання. Курси для дорослих; вечірні, недільні, вакаційні курси.
- .8 Товариства для хатнього навчання. Курси для навчання по кореспонденції.
- 375 Програми навчання,
- Твори, які присвячені програмам навчання певної науки та самі такі програми зазначаються індексом відповідної науки чи наукового закладу, причому додається детермінанта форми (01). Але можливо такі твори зазначати дуплікатно 375 з додачею детермінанти відношення до відповідної науки:
375 : 51 Програм навчання математиці.
- 376 Жіноча освіта.
- .2 Розумові здатності жінки.
- .7 Спільне виховання полів.
- .8 Заклади вищої жіночої освіти.
- 377 Релігійне й моральне виховання.
- 378 Вища освіта.

- 378.1 Університетська освіта.
- .11 Народні університети.
- 379 Державна народня освіта, її установи.
- .1 Система офіційної народньої освіти.
- .2 Навчання неписьменних.
- .3 Порівнююча вартість систем вільної та державної освіти.

38 Торговля і транспорт.

Індексом **38** зазначаються твори, котрі трактують питання з точки погляду *економічної чи соціальної*. Торговля і транспорт з *технічного* боку відносяться до **65**.

Твори, які обговорюють *відому окрему галузь торгівлі* з економічного чи соціального погляду зазначаються:

38 : 669.1 торговля залізом.

- 381 Внутрішня торгівля.
- .1 Ярмарки.
- 382 Зовнішня торгівля.
- 383 Пошта.
- 384 Телеграф, телефон.
- 385 Залізниця.
- 386 Внутрішня навігація.
- 387 Морська навігація.
- 388 Сухопутна комунікація.
- 389 Метрологія. (Вага й інші міри).

39 Звичаї. Фольклор.

Індексом **39** зазначаються твори, котрі торкаються народніх звичаїв, ідей та народнього життя.

Загальні твори про народні звичаї можливо також відносити до загальних праць по історії та географії відповідної країни 91 (...) та 9 (...)

До кожного індексу з відділу 39 можливо додавати детермінанти місця, а потім часу; напр.: 39(47.71) „15“ звичаї на Україні в XVI столітті.

- 391 Одіж. Зачісування. Оздоба.
- .1 Одіж чоловіча взагалі.
- .2 Одіж жіноча взагалі.
- .3 Одіж дитяча взагалі.
- 392 Звичаї в приватному житті (при народженні, шлюбі і т. інше).

- 393 Смерть. Відношення до мертвих. Обряд похороновий.
- 394 Громадське життя (машкаради, процесії, ярмарки і таке інше).
- 395 Правила доброго тону. Етикет.
- 396 Жіноче питання.
Фемінізм. Емансіпація. Жінка в праві. Жіноча праця. Шлюб. Роля жінки в політиці, мистецтві, літературі.
- 397 Кочові племена. Цигани.
До 397 відносяться раси, які не мають власної території.
- 398 Фольклор.
Фольклор охоплює всі відомости що до звичаїв та вірувань. Кожна умова життя може створити характерний звичай, кожний об'єкт наукового знання може народити примітивні народні поняття; напр.
398:34 юридичний фольклор.
398:385 залізниці в фольклорі.
398:347.2 (47.71) „16“ річеве право в українським фольклорі XVII століття.
- 398.2 Легенди, традиційні оповідання.
- .21 Казки.
Напр. 398.21:58 казки про рослини.
398.21:59 казки про звірів.
- .22 Передання мітологичні, історичні.
- .23 Анекдоти. Народній гумор.
- .3 Вірування; обряди святкові, хатні.
- .8 Народні пісні.
- .9 Прислів'я.
Напр. 398.9:59 (47.71) збірка українських прислів'їв про звірат.
- 399 Війскові звичаї. (Зброя, відношення до полонених, скальпи, канібальство).

4 Фільольогія.

Індексом 4 зазначається лінгвістика, фільозофія мови, навчання мові.

Літературна фільольогія, себ-то інтерпретація текстів, переклади, літературні форми, відноситься до відділу 8—література.

Поділи фільольогії утворюють при допомозі детермінантів мови і складаються шляхом про-

стого приєднання чисел цих детермінантів до числа 4, тільки без рживання знака =

Напр: Французька мова = 4.

Фільольогія французької мови 44.

Українська мова = 91.79.

Українська фільольогія 491.79.

4(0) Загальні фільольогічні твори.

4(01) Загальна фільольогія, філософія фільольогії.

4(018) Методологія фільольогічних наук. Ріжні джерела фільольогії.

4.01 Природа й походження мови; ріжні теорії.

4.08 Ріжні види мов.

.7 Діалекти літературних мов.

.9 Штучні мови.

.91 Воляпюк.

.92 Есперанто.

41 Загальна фільольогія —

твори, які порівнюють ріжні мови, чи трактують спеціальні лінгвістичні питання по-за межами якої небудь одної мови. Твори про зазначені вище питання з погляду *одної відомої мови* клясіфікуються як показано далі на прикладі української мови.

41.1 Ортографія. Правила вимови.

.2 Етимольогія.

.3 Лексікольогія, Словники кількох мов.

41.3 = 2 = 3 = 4 словник англо-німецько-французький.

.4 Фонетика. Природні закони мови.

.5 Морфольогія. Граматика.

До 41.5 відносяться загальні чи порівнюючі твори, які присвячені одразу ортографії, просодії та граматиці.

.6 Просодія. Метрика. Версіфікація.

.7 Написи. Епіграфіка. Палеографія.

.73 Критика текстів. Екзегеза. Тлумачення текстів. Герменевтика.

.8 Збірки текстів.

.9 Нефонетичні мови (розмова знаками).

.925 Гієрогліфи.

42/49 Спеціальна фільольогія.

Індекссами від 42 до 49 зазначається фільольогія окремих мов. Індеси складаються з тих самих чисел, що й детермінанти мови (див. таблицю детермі-

нантів) Окремі питання по фільольогії кожної мови зазначаються цифрами, котрі приєднуються до індекса мови за допомогою риски — по зразку прикладеному далі для української мови.

- 42 Англійська мова.
- 43 Німецька мова.
- 44 Французька мова.
- 45 Італійська мова.
- 46 Гишпанська мова.
- 47 Латинська мова.
- 48 Грецька мова.
- 49 Інші мови.
- 491.72 Фільольогія московської мови.
- 491.79 Фільольогія української мови.
- 491.79—1 Ортографія, фонетика української мови;
українська палеографія й епіграфіка.
- 2 Етимольогія української мови.
- 3 Лексікольогія. Словники.

Загальні словники різних мов зазначаються індексом фільольогії мови, з котрої робиться переклад, та додається детермінанта мови, на яку перекладають. Напр.:

44 — 3 = 91.79 французько-український словник.

491.79 — 3 = 44 українсько-французький словник.

Детермінанта форми словника (03) зазначає не загальні словники мови, а *спеціальні словники чи словники технічних термінів*. Такі словники класифікуються індексом відповідної науки, при чому можливо додавати й детермінанти мови:

61(03)=91.79 медичний словник на українській мові.

- 4 Сіноними. Омоними.
- 5 Морфольогія. Граматика. Сінтаксис.
- 6 Прөсодія.
- 7 Діалекти.
- 79 Розвиток мови.
- 8 Навчання мови. Читанки. Елементарні граматики.
- 87 Збірки для читання. Антольогія.

5 Чисті, точні науки.

Індексом **5** зазначають науки точні, математичні, фізичні і природні. Науки прикладні (чи прикладання наук) відносяться до 6.

Коли об'єкт твору трактується з *теоретичної* точки погляду, або з метою *наукової і загальної освіти*, то незалежно від усякої утилітарної ідеї, котра може переводитись в творі, він відноситься до розділу 5.

Коли предмет трактується з *практичного* погляду, чи з метою *професійного навчання* — твір відноситься до розділу 6.

Рекомендується зазначати дуплікатно і в тому і в другому розділі твори, в котрих одне питання розглянуто з різних точок погляду.

51 Математика.

- 511 Арифметика.
- 512 Альгебра.
- 513 Геометрія.
- 514 Тригонометрія.
- 515 Геометрія нарисова.
- 516 Геометрія аналітична.
- 517 Вищий аналіз.
- .2 Діференціальний рахунок.
- .3 Інтегральний рахунок.

Твори, котрі відносяться разом до інтегрального і до діференціального рахунку, зазначаються 517.1.

519 Теорія можливости.

52 Астрономія.

- .1 Астрономія теоретична. Небесна механіка.
- .2 Астрономія практична.
- .21 Астрономічні приладдя. Обсерваторії; наслідки їх праці; пляни, мапи.
- .3 Астрономія описова.
- .31 Космос.
- .33 Місяць.
- .34 Плянети.
- .36 Комети.
- .37 Сонце.
- .38 Зорі.

- 52.5 Земля.
- .52 Геофізика.
- .53 Орбіта й рух землі.
- .54 Географічні значники (координати).
- .6 Геодезія. Межування.
- .7 Астрономічна навігація,
- .8 Ефемериди.
- .89 Хронологія (день, місяць, рік).
- .93 Календарі.
- .97 Міра часу.

53 Фізика.

- 531 Механіка.
- 532 Гідростатика. Плини.
- 533 Пневматика. Гази.
- .6 Повітроплави.
- .65 Аероплани.
- .66 Інші апарати до літання.
- 534 Акустика.
- 535 Оптика.
- .84 Спектроскопія. Спектральний аналіз.
- 536 Теплість.
- 537 Електрика.
- .3 Гальванізм.
- .4 Атмосферна електрика.
- .5 Електрика динамічна.
- .531 Проміннях. Рентеновські й аналогічні проміння.
- 538 Магнетизм.
- .3 Електромагнетизм.
- .7 Земний магнетизм.
- .8 Електричні мотори.
- 539 Молекулярна фізика.

54 Хемія.

- 541 Хемічні теорії. Загальні хемічні властивості матерії.
Хемічні формули.
- .1 Фізико-хемія. Електро-хемія. Термохемія.
- .2 Атомна теорія.
- .3 Хемічна рідність.
- 542 Експериментальна хемія.

- 543 Аналіз ріжних субстанцій.
 544 Якостний аналіз.
 .6 Спектральний аналіз.
 .8 Мікроскопічна метода.
 545 Кількостний аналіз.
 546 Хемія неорганична.
 .1 Метальоїди.
 .3 Метали.
 547 Хемія органична.
 548 Криштальографія.
 549 Мінеральогія.

55 Геольогія.

Твори по геольогії окремих країн та місцевостей зазначаються 55 з додатком відповідної детермінанти місця.

55 (47.712) геольогія Чернігівщини.

- 551 Фізична і динамічна геольогія.
 .4 Фізична географія. Гідрографія. Гідрольогія.
 .5 Метеорольогія. Кліматольогія.
 .7 Стратиграфія.

Додаються детермінанти геольогічних груп та систем (див. таблиці детермінантів місця).

- 552 Літольогія, петрографія, петрольогія.
 553 Економична геольогія.

Технольогічна мінеральогія; ріжні поклади мінералів.

- .1 Поклади мінералів.
 .2 Мінерали вугільні: нетряний вугіль, Торф.
 .3 Поклади заліза.
 .4 Поклади інших металів.
 .5 Будівельні каміння.
 .6 Землі. Глина. Пісок. Гіпс. Фосфати і т. и.
 .7 Мінеральні води.
 .8 Дорогоцінні каміння.
 .9 Інші мінерали.

56 Палеонтольогія.

- 56(11) Палеонтольогічна стратиграфія.

До 56 з детермінантами геольогічних періодів (Див. Таблиці детермінантів.) відносяться загальні твори по палеонтольогії певної доби в котрих

трактується про різні групи тварин в різних країнах. Напр.:

56(119) палеонтологія четвертичної доби.

Твори по палеонтології відомих країн сюди також відносяться в тому разі, коли ці твори не обмежуються одною спеціальною групою тварин, при чому до детермінанти доби додається географічна детермінанта місця за допомогою знака відношення: Напр.:

56(117 · 77.61) Палеонтологія крейдяного періоду на Поділлію.

561 Палеофітологія. Палеоботаника.

561 Відділ поділяється як і систематична ботаника 58. Напр.:

58.45 Мохи в ботаніці.

581.45 Мохи в палеоботаніці.

562 Зоопалеонтологія. Палеозольогія.

відділ 562 поділяється як і систематична зоологія 59.

57 Біологічні науки.

Під індексом **57** з'єднуються твори про методи та досліджування, які спільні всім галузям біологічних наук.

571 Доісторична археологія. Людина геологічних часів.

При класифікації творів про місцевості в відомі доісторичні часи, до індексу 571 додаються спеціальні *детермінанти палеонтологічних часів* і місцевостей (12) (див. таблиці детермінантів місця), разом з географічними детермінантами; Напр.:

571(47.711:12.33) доісторична археологія бронзового віку на Київщині.

572 Антропология та етнографія.

.9 Спеціальна антропология. Етнологія. Класифікація рас.

573 Природна історія людини.

.2 Походження людини.

.6 Антропометрія.

.7 Краніология.

575 Еволюція організмів і спадковість.

.1 Спадковість.

.4 Природний та штучний підбір.

576.1 Початок життя. Походження видів.

- 576.3 Цітологія.
- .7 Загальна гістологія.
- .8 Загальна бактеріологія.
- .814 Мікробактеріологія.
- 577 Загальні властивості живої матерії.
- .1 Біологічна хемія.
- .3 Біологічна фізика.
- 578 Мікроскопія.
- 579 Природничі колекції.

58 Ботаника.

- .1 Ботаника аналітична.
- .11 Фізіологія рослин.
- .12 Патологія рослин.
- .13 Ембріологія рослин.
- .14 Морфологія рослин.
- .15 Етологія рослин.
- .18 Гістологія рослин.
- .19 Географія рослин.
- .2 Вкритонасінні. (Phanerogamae.)
- .3 Двохподілкові. (Dicotyleae.)
- .4 Одноподілкові. (Monocotyleae.)
- .5 Голонасінні. (Gymnospermae.)
- .6 Тайношлюбні. (Gryptogamae.)
- .7 Папоротнові. (Pteridophyta.)
- .8 Мохові. (Briophytae.)
- .9 Слоєвцеві. (Thallophyta.)
- .92 Гриби. (Fungi.)
- .93 Водорослі. (Algaeae.)

59 Зоологія.

- .1 Аналітична чи біологічна зоологія.
- .11 Фізіологія тварин.

Індексом **59.11** зазначаються твори, котрі присвячені питанню про місце, яке займає та чи інша форма в ряді живих тварин. Індексом **612** зазначаються твори по фізіології, що написані з метою досліджування життєвих з'явищ людини та вищих тварин.

- .12 Патологія тварин.
- .13 Загальна ембріологія.

- 59.14 Анатомія.
- .15 Етольогія.
- .18 Загальна гістольогія.
- .19 Зоогеографія.
- .2 Безхребтові. (Invertebrata.)
- .31 Протисті. (Protozoa)
- .4 М'якотілі. (Mollusca).
- .51 Хробаки.
- .52 Перстняки. (Arthropodes)
- .57 Комахи. Ентомологія.
- .6 Хребетникові. (Vertebrata.)
- .7 Риби.
- .81 Рептілії. Плазуни.
- .82 Птахи. Орнітологія.
- .9 Сосункові. (Mammifera.)
- .99 Дворучні. Людина.

6 Прикладні знання.

Індекс **6** зазначає все, що торкається прикладання наук до промисловости чи торгівлі та до охорони людського життя. До 6 за винятком прикладання мистецтв, котрі зазначаються індексом 7, відносяться також твори по громадським працям та по інженерному майстерству всіх фахів.

Головний індекс 6, коли вживається один, зазначає промисловість взагалі; напр.:

6(09) історія промисловости взагалі.

6(07) промислова й технічна освіта.

При всіх поділах індекса 6 можливо вживати всі детермінанти: форми, часу, відношення і т. и., але спеціально до цього відділу (крім 61 медицина) пристосовані **детермінанти точки погляду** (див. таблиці детермінантів), котрі додаються до індексів в тому разі, коли треба з'єднати в одному місці відомости про твори ріжного змісту, але трактуючі предмети з якоїнебудь одної точки погляду. Ці детермінанти складаються з двох нолів, крапки та цифр і відділяються від індексів крапкою. Напр.:

664.3 масло, виріб його.

664.3.00.4 заберегання масла.

664.3.00.3 умови продажу масла.

608 Винаходи. Привілеї на винаходи. Фабричні та торгові марки.

61 Медицина.

- 611(0) Загальні твори. Теорії методи.
- 611.01 Анатомія .
- 611.013 Історія розвитку, Ембріологія.
- .014 Антропологічна анатомія.
- .018 Гістологія.
- .1 Анатомія описова чи нормальна.
- .9 Анатомія топографічна.
- 612 Фізіологія.
- .0 Загальна фізіологія.
- .1 Кровообіг.
- .2 Дихання.
- .3 Травлення.
- .4 Секція та екскреція. Залози.
- .5 Тваринна теплість.
- .6 Розмноження і народження.
- .7 Органи руху. Голос. Шкіра.
- .8 Нервовий уклад.
- 613 Загальна гігієна.
- .6 Гігієна професійна.
- .67 Військова гігієна.
- .8 Гігієна нервового укладу.
- .88 Полова гігієна.
- .95 Дитяча гігієна.
- 614 Гігієна громадська.
- Див. також в адміністративному праві:
- 351.76 Громадська мораль.
- 357.77 Громадська гігієна. Санітарна поліція.
- .1 Рух населення.
- .3 Фальсифікації. Санітарна інспекція.
- .4 Профілактика пошестних хвороб. Дезінфекція.
- .6 Гігієна повітря, ґрунту і води. Гігієна міст.
- .8 Попередження наглих випадків. Допомога в разі випадків.
- .9 Ветеринарна гігієна.
- 615 Фармакологія. Токсікологія.
- .1 Фармакологія.
- .14 Рецептатура.
- .37 Серотерапія.

- 615.4 Практична фармація. Аптечна справа.
- .79 Мінеральні води.
- .8 Фізичні методи лікування.
- .857 Гіпнотизм. Псіхотерапія.
- .9 Токсікологія.
- 616 Патологія.
- 616.0 Загальна патологія.
- .1 Хвороби укладу кровообігу.
- .2 Хвороби дихання.
- .3 Хвороби укладу травління.
- .4 Хвороби пасокового укладу.
- .5 Дерматологія.
- .6 Хвороби полового укладу.
- .7 Хвороби органів руху.
- .8 Неврологія.
- .89 Псіхіятрія.
- .9 Хвороби заразні.
- .95 Хвороби венеричні (пранці, тріпер).
- .96 Хвороби паразитарні.
- .99 Хвороби конституціональні.
- .992 Новотвори.
- .995 Туберкульоз (здається, що булоб краще затишити медичний термін „туберкульоз“ як то зробив др. Мехеневс. бо сухоти (чахотка) і туб. ріжні речі.
- 617 Хірургія.
- .0 Загальна хірургія.
- .1 Травматичні ушкодження.
- .2 Ускладнення травматичних ушкоджень.
- .3 Ортопедія.
- .533 Лярінгологія.
- .6 Одонтологія.
- .7 Офтальмологія.
- .8 Отологія.
- .9 Хірургична техніка. Десмургія. Анестезія.
- .989.1 Мала хірургія.
- .99 Військова хірургія.
- 618 Гінекологія. Акушерство. Педіатрія.
- .1 Гінекологія.
- .2/9 Акушерство.
- .6 Гігієна новонароджених.
- .9 Дитячі хвороби.

- 619 Ветеринарія.
- .1 Коні.
- .2 Пережувачі.
- .3 Вівці, кози.
- .4 Свині.
- .5 Птахи домашні.
- .6 Птахи взагалі.
- .7 Коти.
- .8 Собаки.
- .9 Інші домашні тварини.

62 Інженерне майстерство.

- 620.1 Спроба матеріалів.
- 621 Прикладна механіка.
 - .1 Парові машини.
 - .2 Гидравлічні двигуни.
 - .3 Електротехніка.
 - .4 Газові й повітряні машини та різні інші мотори.
 - .7 Заводи і майстерні.
- 622 Гірське діло (розвідки, то що).
- 623 Військово-інженерне майстерство.
 - .8 Військова фльота.
- 624 Мости.
- 625 Техніка сухопутних шляхів.
 - .0 Загальна техніка транспорту.
 - .1 Залізниця.
 - .2 Трамвай.
 - .7 Грунтові шляхи. Шосе.
 - .8 Бруки.
- 626 Внутрішні водні шляхи (канали та каналізовані річки).
- 627 Порти і гідротехнічні будівлі.
- 628 Санітарна техніка.
 - .1 Постачання води для міста.
 - .4 Гігієна міста.
 - .5 Санітарна технольоґія промислових підприємств.
 - .8 Опал.
 - .9 Освітлення.
- 629.1 Пересування.
 - .11 Пересування по суші.

- 629.12 Пересування по воді.
- .13 Пересування повітряне (аеронавтика).
- .132 Апарати лекші від повітря.
- .2 Діріжаблі.
- .135 Апарати тяжіліші від повітря.
- .2 Повітроплави.

63 Агрономія.

- .1 Грунтознавство. Сільсько-господарче знаряддя й машини.
- .11 Грунти, їх властивости і класифікація. Хемія ґрунтів. Меліорація.
- .16 Гної. Удобрення.
- .17 Машини й знаряддя.
- .19 Загальні умови і системи агрономичної культури.
- .2 Фітопатологія.
- .3 Спеціальні культури.
- .31 Хлібні зілля.
- .33 Харчові трави.
- .34 Промислові рослини. Льон. Тютюн. Чай.
- .4 Культура дерев.
- .41 Садівництво.
- .46 Виноградництво.
- .49 Лісоводство.
- .5 Городництво. Квітоводство.
- .6 Зоотехніка.
(Поділ як ветеринарства. Див. 619).
- .7 Животні вироби (молочні, м'ясні, мед, віск, шовк).
- .8 Користні комахи.
- .81 Бджільництво.
- .82 Шовководство.
- .9 Полювання й рибацтво.

64 Домашнє господарство.

- 641 Кулінарія.
- 642 Цукорництво.
- 644 Опал і освітлення.
- 645 Помешкання.
- 646 Одіж. Білизна.

- 647 Організація домового господарства, прислуга
 і т. ин.
- 648 Прання, чистка помешкання.
- 649 Догляд за дітьми; хатній догляд за хворими.
- .1 Діти, помешкання для них, харчування, одіж.
- .5 Хворі, приміщення для них.

65 Засоби комунікації.

- 651 Організація контор.
- 652 Комерційне письмоводство. Шифри.
- 653 Стенографія.
- 654 Комунікація кризь простір.
- .2 Ріжні телеграфні системи.
- .25 Телеграф без дроту.
- .6 Телефон.
- 655 Книжне діло.
- .1 Друкування книжок. Організація й історія друкар-
 ської справи.
 Можливо додавати детермінанти країн та епох.
- .2 Літери та складання книжок.
- .25 Коректа.
- .3 Процес друкування, ріжні способи й машини.
- .4 Видання та книгарні.
- .5 Книжна торгівля.
- 656 Транспортне діло.
- .1 Звичайні шляхи.
- .2 Залізниці.
- .4 Трамваї.
- .6 Навігація.
- 657 Бухгальтерія. Рахівництво.
- 658 Комерційні знання (торгівля, персонал,
- 659 Оголошення, реклями.

66 Хемічна промисловість.

- 661 Хемічні матеріали в тісному значінні.
- 662 Піротехника.
- 663 Напої.
- .2 Вино з винограду.
- .4 Броварство.

- 663.5 Алькоголь. Лікери.
- 664 Виріб продуктів до харчування.
- .1 Цукроварство. Цукор, меляс, глікоза і т. и.
- .12 Цукор з буряків.
- .123 Витяг соку.
- .125 Очищення соку.
- .126 Фільтрування та готування соку.
- .127 Рафінація:
- .15 Меляс.
- .16 Глюкози: декстрін, декстроза та інше.
- .2 Крохмаль. Тапіока. Саго
- .3 Масла.
- .6 Булошні та кондитерські (цукорницькі) вироби.
- .7 Мирошництво.
- .8 Виріб консервів взагалі. Консерви овочеві.
- 665 Освітлюючі матеріяли (свічі, нафта і т. ин.).
- 666 Шкляна промисловість, цегольні, гончарні і кераміка.
- 667 Фарби, лаки і т. ин.
- 668 Ріжні вироби органічної хемії.
- .1 Миловарство.
- .5 Парфумерія.
- .7 Дьоготь.
- 669 Металургічна промисловість.
1. Вироблення заліза і криці.
- .2 Шляхетні метали.
- .3 Мідь.
- .4 Сивець (plumbum).
- .5 Цінк (zincum).
- .6 Оливо (stannum).
- .7 Інші метали.
- 67 Мануфактурна промисловість.**
- 671 Вироблення з шляхетного металу і самоцвітів.
- .4 Монети і медалі.
- 672 Залізні і криціані вироби.
- 673 Мідні та бронзові вироби (дзвони).
- 674 Деревляні вироби.
- 675 Шкуряні вироби.
- 676 Паперові (картонажи і т. ин.)
- .2 Папір звичайний.

- 676.3 Папір до писання. Друкарський папір і инш.
 677 Текстильна промисловість.
 678 Гуміласні вироби.
 679 Інші вироби; целюльoid. Тютюн.

68 Ремесла.

- 681 Дзигарство. Виготовлення точних струментів.
 682 Ковальство.
 683 Слюсарство. Виготовлення зброї.
 684 Виготовлення Екипажів. Меблі.
 685 Швецьке ремесло (шорне).
 686 Оправлення книжок. Конторське приладдя.
 687 Кравцювання; капелюхи. Білізна.
 688 Токарство. Штучні квіти. Дитячі цяцьки.

69 Будівництво.

- 691 Будівничі матеріяли.
 692 Складання плянів та обрахунків.
 693 Земляні та кам'яні роботи.
 .5 Бетонні роботи.
 694 Столярні роботи.
 695 Дахові роботи.
 696 Водопроводні і каналізаційні роботи.
 697 Опал, вентиляція.
 698 Малярні, скляні і шпалерні роботи.
 699 Констрування повозок, вагонів і пароплавів.

7 Мистецтво.

Відділ 7 охоплює все, що має відношення до різних родів художніх творів. До всіх взагалі індексів цього відділу можливо додавати всі детермінанти. Напр.:

7(09) загальна історія мистецтва.

75(45.51) флорентська школа малярства.

75(45) „11 : 15“ італійські примітиви.

75 : 9 (44) „1789“ малярські твори, які виставляють сцени з французької революції.

- 7.01 Естетика. Теорія, філософія мистецтва.
 .02 Техніка художніх творів.

- 7.03 Стилї.
 .08 Музеї художні, їх техніка, організація, катальоги.
- 71 Художнє садівництво: сади, парки.**
- 718 Надгробки. Мевзолеї.
- 72 Будівництво.**
- 721 Елементи будівництва.
 722 Старовинний стиль в будівництві.
 723 Стиль середніх віків.
 724 Новий стиль.
 725 Горожанське будівництво.
 726 Церковне будівництво.
 727 Будинки наукових і художніх інституцій.
 728 Приватні будинки.
 729 Будівничі деталі (декоративна частина).
- 73 Різьбарство.**
- 736 Гліптика. Сігільографія.
 .2 Камеї, геми.
 .3 Сфрагістика.
 737 Нумізматика.
 .1 Монети.
 .2 Медалі.
 738 Кераміка (порцеляна, мозаїка, теракота і т. ин.).
 739 Ювелірне художнє майстерство.
- 74 Рисування. Декорації.**
- 741 Рисування.
 .5 Карикатура.
 742 Перспектива в рисуванні.
 743 Анатомія в рисуванні.
 744 Креслення лінійне й геометричне (в математиці й техніці).
 745 Декораційне малярство. Художня промисловість.
 746 Художні гпалери. Художнє вишивання, гаптування.
 748 Художнє шкло. Кришталь.
 749 Художні меблі.
- 75 Малярство.**
- 75.02 Малярська техніка й матеріяли.

- 753 Епічне, мітольогічне, алегоричне малярство.
- 754 Жанрове, побутове малярство.
- 755 Релігійне малярство.
- 756 Історичне, батальне малярство.
- 757 Портрети.
- 758 Краєвиди, марини, рослини, тварини.

76 Гравюри. Ілюстрації.

- 761 Гравюра на дереві (ксілюграфія).
- 762 Гравюра на металі (метальографія).
- 763 Гравюра на каміні (літографія).
- 764 Гравюра в фарбах.
- 765 Гравюра різцем, спосіб точок і рисунок.
- 766 Меццотінто; акватінто (лявіс).
- 767 Офорт.
- 768 Машинне гравірування.
- 769 Колекції гравюр.

77 Фотографія.

- .01 Теорія фотографії. Фотографічна оптика і хемія.
- .1 Помешкання, апарати й матеріали.
- .2 Процеси з солями металів.
- .3 Пігмент.
- .4 Фотокольографія.
- .5 Фотолітографія.
- .6 Фотоцінкографія.
- .7 Фототипографія, геліографюра.
- .8 Пристосування фотографії.
- .82 Фотографічна проєкція.
- .83 Наукова фотографія. Мікрофотографія. Радіографія.
- .85 Кінематографія.
- .86 Хромофотографія.
- .9 Фотографічні колекції.

78 Музика.

- 780.61 Музикальна естетика.
- 781 Загальна музикальна теорія й техинка.
 - .2 Загальна теорія музики.
 - .4 Гармонія і контрапункт.
 - .5 Музичні форми.

- 781.6 Композиція.
- 782 Театральна музика (опера, оперетта).
- 783 Церковна музика.
- 784 Вокальна музика.
- 785 Оркестрова музика. Симфонічна, камерна музика.
- 786 Клавирні інструменти.
- .7 Струнні інструменти.
- .8 Духові (мідні і дерев'яні) інструменти.
- .9 Ударні і механічні інструменти.
- 79 Спорт. Гра й розвага.**
- 791 Громадська розвага (концерти, панорами, цирк, народні свята).
- 792 Театр.
- .1 Драма.
- .2 Комедія.
- .3 Фарс.
- .4 Опера і лірична драма.
- .5 Оперета (комічна опера).
- .6 Опера—буффо.
- .8 Балет. Хореографія.
- 793 Хатні гри (танки, жмурки, і т. ин.)
- 794 Гри, що мають за основу мислення (шахи, доміно б'їльїард).
- 795 Гри комерційні й азартові (карти і т. ин.)
- 796 Спорт на свіжому повітрі. (Коньки, лижви. Туризм Альпінізм. Автомобілізм. Атлетичний спорт).
- 797 Гребня, яхт-клуби.
- 798 Кінний спорт.
- 799 Рибацтво. Полювання. Тир.

8 Література. Красне письменство.

До відділу **8** відноситься література в тісному розумінні, себ-то твори красного письменства в різних формах, та все, що написано про них: історія, критика, полеміка, коментарії.

Мова, на якій написано літературний твір, зазначається за допомогою детермінанти мови,

котра додається безпосереднє до індекса 8, так само, як в відділі фільології 4. Напр.

891.79 українська література.

Крім цього головного розділення літературних творів по мовах, можливо вживати загальні детермінанти *форми* (о...) і *часу*, а також **спеціальні детермінанти літературного характеру твору**, чи роду літератури, до котрого він відноситься. Ці останні детермінанти мають такий самий вигляд, як і спеціальні детермінанти фільології, що вказані вище при індексі 491.79, та означають:

—1	Поезія.	—6	Листи.
—14	Лірика.	—7	Сатири, епіграми, пародії.
—2	Драматична література.	—8	Мішанина.
—21	Трагедія.	—82	Збірки творів різних авторів на різні літературні теми.
—22	Комедія.	—84	Сентенції, думки, максими.
—23	Драма.	—91	Твори в популярнім вигляді.
—3	Роман.	—93	Література для дітей.
—32	Оповідання.	—95	Критика, як літературна форма.
—4	Етюди (essays).		
—5	Красномовство.		
—51	Судове красномовство.		
—52	Духовне красномовство.		
—54	Політичні промови.		

Напр. 85—3, „1878“ італійський роман, котрий з'явився в 1878 році.

Крім того, коли треба клясіфікувати дуже багато творів одного автора, чи творів, які торкаються одного відомого писання, можливо вписати **спеціальні зазначення форми твору**, котрі пишуться після призвища автора та беруться разом з тим призвищем у дужки; ці зазначення слідує:

- 1 Повна збірка творів. Писання про повну збірку творів. (Слідує розділи 01, 02... однаково прикладаються до зазначень 2, 3 и 7.).
 - 1.01 Видання на мові першовтворю.
 - 1.03 Переклад. (Додається детермінанта мови перекладу).
 - 1.04 Наслідкування.
 - 1.05 Конспект. Резюме.
 - 1.06 Літературна історія й критика. Критичний огляд, Коментарій. Аналіз.
 - 1.07 Критика текстів. Варіанти.
- 2 Частина творів автора.
- 3 Вибрані твори. Антологія. Витяги.
- 7 Окремі (поодинокі) твори автора.

(Клясіфікуються в алфавітному порядку назв творів).

Приклад: 84(М.7Т.03—91.79) переклад на українську мову Мольєровського „Тартюфа“.

В бібліографії літературних творів **основна клясіфікація** повинна переводитись: *по мові*, потім *по прізвищу авторів*, чи по назві творів (коли вони анонімні чи не походять від одного автора) і на решті *по формі творів*.

Напр.: 84 (Molière 3.03—3) переклад на німецьку мову вибраних творів Мольєра.

Така клясіфікація дає можливість з'єднати як в бібліографії, так і на бібліотечних полицях всю літературу відомої мови, а потім і все, що торкається кожного письменника.

Не обмежуючись цією основною клясіфікацією можливо паралельно з нею переводити допоміжні **клясіфікації на дуплетних картках**: одну по літературному характеру творів і другу по сюжетах, темах творів.

Клясіфікація по літературному характеру творів переводиться в межах літератури кожної мови, при чому до індекса додається зазначення —1,—2 і т. и., потім рік видання твору; наприкінці можливо розпреділяти картки по прізвищу авторів та по назві питання. Напр., на книжку ліричної поезії П. Тичини „Соняшні кларнети“, яка з'явилась в 1918 році треба скласти індекс:

891.79—14 „1918“

Ця клясіфікація дає можливість огляду в хронологічному порядку всього розвитку відомого роду літератури, що має велике значіння для студіювання історії літератури. Для цієї клясіфікації треба скласти картки лише на перше видання кожного твору і не потрібно списування послідовних видань однаково як і писань критичного і історичного характеру сприводу нього, перекладів його і т. и., бо такого роду відомости можливо одержати в каталозі основної клясіфікації під прізвищем автора.

Другий спосіб допоміжної *Клясіфікації по сюжетам чи темах творів* рекомендується вживати тільки відносно таких літературних творів, сюжет котрих можна охарактеризувати цілком ясно, та котрі дійсно дають матеріал для досліджування чи для популяризації сюжету. Такі твори зазначаються індексами того предмету, котрий з'являється сюжетом твору при чому додаються загальні детермінанти форми й відношення. Напр.:

335 (0 : 84-3) Соціалістичні доктрини в формі французького роману.

При **складанні карток**, до індексу, котрим зазначається твір, додається ініціал прізвища автора. Напр. повну збірку творів Коцюбинського треба занотувати:

891.79 (К. 1)

Коли реєструється один окремий твір, додається крім цього ініціал назви твору після зазначення 7, себ-то окремий твір. Напр.

Переклад на російську мову Коцюбинського „Тіні забутих предків“ матиме індекс:

891.79 (К. 7 Т. 03=47)

Коли реєструється писання *про* відомий твір, індекс складається так само, тільки назву твору треба виписувати курсивом, а прізвище автора підкреслювати; Наприклад, картка на критичну статтю А. М. про згаданий вище твір Коцюбинського матиме такий вигляд

М., А.	891.79 (К. 7 Т. 06)
1912.— Новий твір <u>М. Коцюбинського</u>	
„Тіні забутих предків“	

8.0 Писання про літературу.

Всі слідуючі зазначення з О можливо додавати до індексів кожної окремої літератури (див. прикл. під 8.09).

8.01 Літературна естетика. Літературні теорії. Фільзофія літератури.

8.08 Літературна композиція. Стилль. Поетика. Реторика.
Індекс 8.08 можна сполучати з зазначенням літературного характеру твору за допомогою риски. Напр.

87.08—21 правила латинської трагедії.

8.085 Дикція. Красномовство. Виразне читання.

8.09 Критика й історія літератури.

Напр. 891.79 .09—1 Історія української поезії.

82 Англійська література.

83 Німецька література.

84 Французька література.

85 Італійська література.

- 86 Гишпанська література.
 87 Латинська література.
 88 Грецька література.
 89 Інші літератури.
 891.7 Московська література.
 891.79 Українська література.

9 Історія. Географія. Біографія.

9 Історія.

Індексом **9** зазначаються твори про ріжного роду факти, котрі відносяться до минулого людськості; предметом історії являються події, інституції, особи та історичні документи.

І. Загальна історія. Всі історичні твори *класифікуються з початку по місцею, а потім по часу*, (за допомогою відповідних детермінантів); можливо додавати також детермінанти форми й наприкінці мови.

Крім географичних детермінантів які зазначають відому державу чи місцевість, вживаються також детермінанти для зазначіння місця відомого роду взагалі, котрі складаються з риски в дужках та чисел (—); напр. (—2) означає місто взагалі, (—31) земля, область, (—32) провінція, губернія. Так,

9(47—2), 17^а історія Московських міст в XVIII столітті.

9(47.714—31), 15^а історія Слобожанщини в XVI столітті.

9(47.714—32), 18^а історія Харьковської губернії в XIX столітті.

Ці загальні означення можна додавати до детермінантів місць, котрі мають свої окремі індекси в таблицях; вони необхідні в тих випадках, коли та або инша місцевість не має своєї окремої детермінанти; тоді зазначається загальна детермінанта тої місцевости та додається назва самого місця:

9(47.712—3 Борзна), 17^а історія м. Борзни на Чернигівщини в XVIII столітті.

Коли історичні події торкаються двох країн, твір про них зазначається дуплікатно в історії тої и другої. Коли ці події торкаються більш ніж двох країн, тоді історичний твір про них зазначається детермінантою, яка спільна їм всім, коли така є

в таблиці, чи детермінантою частини світу, де знаходяться всі ці країни.

Історія народів, які не мають власної території, зазначається детермінантою мови в дужках (див. таблиці детермінантів місця, стор. 64). Напр :

9(=927) історія арабів.

Знак безмежності, безконечності (∞) зазначає весь світ, сукупність всіх країн, чи багатьох з них. Напр.:

9(∞) Всесвітня історія.

Час, до якого відносяться історичні події, зазначається детермінантами часу (див. таблиці). Коли треба вказати на добу, чи на протяг часу, початковий та останній роки з'єднуються двома крапками; коли перша чи остання дата не вказується, замість неї ставлять чотири крапки. Напр.:

„1815:1830“ період з 1815 року по 1830.

9(4) „1789:...” загальна історія Європи з 1789 р.

Ріжні історичні періоди, царювання, міністерства, події та епізоди, які відбувались в кожній країні, зазначаються їх початковою та кінцевою датами з двома крапками проміж них. Напр.:

9(44) „1852:1870“ історія Франції під час другої імперії.

За для визначення історичних дат треба звертатись до історичних словників, хронологічних таблиць, енциклопедій та інших джерел.

II. Спеціальна історія. Писання відносно з'явищ спеціального порядку зазначаються не в 9 відділі, а класифікуються разом з відповідними предметами, з додачею детермінанти форми (09)

53(09) „17:...” історія фізики в XVIII віці.

7(09) загальна історія мистецтв.

Історія різних політичних і адміністративних установ класифікується разом з іншими творами відносно них. Але коли бажать з'єднати в одному місці все, що торкається історії відомої країни, можливо на дуплікатних картках відносити спеціальну історію до відділу 9 за допомогою детермінанти відношення. Так,

7(47.71) „17“ українське мистецтво в XVII столітті. Можливо на дуплетній картці зазначити:

9(47.71) „17“ : 7 Історія України в XVII столітті; Мистецтво.

III. Допоміжні історичні дисципліни дають історикам засоби розшукування, зрозуміння, критики

та класифікації різного роду документів, котрі допомагають в відбудуванні минулого. Головніша така дисципліна *археологія*; загальна археологія відноситься до 902.6, археологія художніх творів—архитектури, різбарства,—а також Сігільографія чи *сфрагистика* (досліджує печатки) і т. и. класифікуються в відділі мистецтва 7. Археологія предметів убрання, оздоби відноситься до 391,398,399; *Епіграфіка і Палеографія* класифікуються разом з фільольогією 417. Інші допоміжні історичні науки зазначені далі в відділі 9.

90 Наука історії. Допоміжні історичні науки.

- 901 Історичні теорії. Фільозофія історії.
- 902 Методологія історії. Загальні джерела історії.
 - .2 Дипломатика.
 - .3 Історична критика.
 - .4 Історична хронологія.
 - .5 Архівістика.
 - .6 Археологія.

91 Географія.

До **91** відносяться твори по географії в вузькому розумінні слова, себ то описання землі, як місця життя людськості та обсягу її діяльності. (Географія математична, географія фізична відносяться до астрономії, геодезії, фізики та природних наук.).

- 91.01 Географія, як наука. Принципи, Теорії, методи.
- .02 Мандрівки, техніка їх.
- 911 Історична географія.
- 912 Картографія.

92 Біографія.

Індексом **92** зазначаються описання життя відомої особи, ювілейні адреси, некрологи, памфлети, видання в честь цієї особи, автобіографії, мемуари, листування. До цього відділу відносяться і такі біографії, які торкаються не стільки особи, скільки розвитку відомої науки, мистецтва і т. и. В таких випадках можливо зазначити до якої галузі знання має відношення біографія і крім того на дуплікатних

картках відносити біографію до класифікації відповідного предмету. Так, біографію Рубенса

92 (Рубенс) : 75

можливо зазначити також

75 : 92 (Рубенс), чи

92 : 75 (Рубенс)

92 (A—Z) Біографії індивідуальні.

В дужках зазначається прізвище особи, чия біографія занотовується.

92 (...) Біографії колективні по країнам.

92 „....“ Біографії колективні по добам.

92 : Біографії колективні по категоріям осіб.

92 : 9 Життя великих істориків.

92 : 75 (42), 17“ Життя англійських малярів XVIII століття,

920 Генеалогія. Геральдика.

Допоміжні таблиці загальних показників (детермінантів).

Шляхом вживання таких знаків, як дужки, знак порівняння, лапки, два нолі, дві крапки та літер абетки, складаються зазначені далі числа, що дозволяють виявляти в одноманітній формі ідеї, котрі зчаста зустрічаються під час аналізу об'єктів класифікації. Ці числа вживаються як загальні показники (детермінанти) та доповнюють індекси з таблиць:

- I. Детермінанти форми й загальності (0)
- II. Детермінанти місця (2 до 9)
- III. Детермінанти мови =2 до =9
- IV. Детермінанти часу „ . . . „
- V. Детермінанти точки погляду00
- VI. Детермінанти відношення :
- VII. Детермінанти імені A—Z

При класифікації тримаються такого порядку розміщення детермінантів:

(), „ „ , = , : , — , A—Z, 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9.

1. Детермінанти форми й загальності

Коли до індекса приєднуються кілька детермінантів, то з початку додаються детермінанти місця, часу, відношення, а потім—детермінанти форми. Напр.:

91 (44) (03) географічний словник Франції.

335 : 352 (05) журнал по питанням муніципального соціалізму.

(0 : ...) ...в формі.... (Загальна детермінанта форми).

Кожний індекс з таблиць класифікації можна вживати як детермінанту форми, коли написати його після (0 : ...). Напр.

82—3 Англійський роман.

...(0:82—3) в формі англійського роману.

52 (0:82—3) Астрономія в формі англійського роману.

Це зазначення додається тільки тоді, коли рубрика, котра може бути утворена за його допомогою не має свого індексу в таблицях.

Частіше вживається:

...(0:78) в музичній формі.

...(0:84—1) в формі французької поезії.

...(0:84—3) в формі французького роману

(01) Загальна теорія...

Детермінанта (01) відноситься до творів, котрі торкаються предмета в його цілості, з погляду його головних законів, його філософії та наукової методи.

- (011) Поняття, определення, природа, підстави, походження і джерела, межі й обсяг, об'єкт, проблема, мета, програм і плян.
- (012) Класифікація, розділ науки і об'єктів її, відношення між ними.
- (013) Цінність, важливість, користність науки.
- (014) Мова, термінологія, номенклатура, етимологія, синоніми, зазначення, скорочення, які вживаються в науці.
- (015) Ріжні наукові теорії відносно предмету.
- (017) Система одиниць і міри.
- (018) Методи наукові і технічні. Методи досліджування, наукові прийоми. Методологія. Загальні джерела науки. Критика і вживання цих джерел.

(02) ...В формі трактата, підручника...

Твори, які викладають предмет в його цілості в систематичній формі (трактати, підручники, конспекти).

- (021) Великі трактати. Наукові дослідди.
- (022) Трактати невеликого розміру, елементарні підручники.
- (023) Малі підручники, початкові популярні видання. Підручники для шкіл (075).
- (024) Ріжні твори, які признаються для спеціальних категорій читачів.

59(024) підручник зоології для хліборобів.

Не змішувати з індексом прикладання науки.

53 : 63 прикладання фізики до хліборобства.

Підручники для елементарного шкільного навчання зазначаються (075).

- (024.7) Підручники для дітей. Загалом всі підручники для дітей можливо відносити до 087.
- (025) Підручники, котрі викладені в формі запитань та відповідей.

(03) Енциклопедії.

Поділ такий самий, як індекса 03.

(04) Статті по

Твори, котрі з різних боків трактують про певне питання, не вичерпуючи предмету: статті, екскурси, адреси, листи, дисертації, курси — що не підходять під (02), (03), (05).

(048) Бібліографічні чи критичні аналізи.

Коментарії, реферати, шкци, літературні, критичні замітки.

Спеціальна бібліографія відноситься до 016
016 : 172.4 бібліографія питання про мир.

(05) В формі періодичного видання.

Тут класифікуються тільки спеціальні журнали; журнали загального характеру зазначаються головним індексом 05, газети 07.

На картці зазначається після індекса місця ініціали назви журналу. Повна назва періодичного видання пишеться в тому місці картки, де вказується автор твору.

(06) Товариства, різні колективи.

(061) Офіційні інституції, комітети, ради, секції і т. п.

(062) Приватні інституції, наукові, професійні і т. и. без участі державної влади.

(063) Конгреси, Конференції — тимчасові організації.

(065) Комерційні заклади.

(07) Навчання, студіювання, наукові заклади.

(071) Загальна організація навчання.

(071.1) Вища освіта.

(071.2) Середня освіта.

(071.3) Нища освіта.

(071.4) Навчання осіб певних категорій.

(072) Заклади для наукових спостережень (дослідів).

(075) Книжки для елементарного навчання.

(077) Методика окремих наук.

(08) В формі поліграфії.

Поділ такий самий, як індекса 08.

(09) В формі історії.

Поділ такий самий, як індекса 09.

II. Детермінанти місця. (...)

Спосіб вживання цих детермінантів вказано в поясненні до індексу 9 в таблиці.

(∞) Всесвіт. Всі країни.

Знак міжнародності або відношення між багатьма країнами з приводу якого небусть одного факту; *порівняння* різних країн, їх схожість чи різність з певної точки погляду. Напр.:

01 (062) (∞) Міжнародний Бібліографічний Інститут.

387 (∞) Навігація в різних країнах

(—) Розділ поверхні.

(— 0) Зона, околиці відомого місця.	(— 22) Села взагалі.
(— 1) Сторона світу.	(— 31) Землі; області.
(— 11) Схід.	(— 32) Департаменти, губернії.
(— 13) Південь.	(— 4) Держава взагалі.
(— 15) Захід.	(— 5) Кольонії.
(— 17) Північ.	(— 81) Місце знаходження.
(— 2) Місцевий поділ взагалі.	(— 82) Місце походження.
(— 21) Міста взагалі.	

(11) Геологічні місця і періоди.

- (111) Архейська група.
 (112) Палеозойська група.
 (112.1) Кембрійська система.
 (113) Силурійська система.
 (114) Девонська система.
 (115) Кам'яновугільна, Пермська системи.
 (116) Мезозойська група.
 (116.1) Тріасова система.
 (116.2) Юрська система.
 (117) Крейдяна система.
 (118) Третична система.
 (119) Четвертична система.
 (119) Сучасна система.

Назви групи і система вживаються при стратиграфічному описуванні 551.7 Коли подаються картини життя геологічних часів, замість назви *група* вживається термін *доба*, замість *система*—період.

(12) Палетнольогичні місця чи епохи.

(12.1)	Камянний вік.	(12.32)	Неолітична епоха.
(12.2)	Третичний період.	(12.33)	Бронзовий вік.
(12.3)	Четвертичний період.	(12.34)	Залізний вік.
(12.31)	Палеолітична епоха.	(12.4)	Льодова доба.

(2) Фізико - географічні детермінанти.

(21)	Континенти.	(472)	Північні губернії.
(22)	Острови.	(473)	Центральні губернії.
(23)	Гори.	(474)	Балтійські губернії.
(26)	Океяни. Моря.	(47.41)	Петербург.
(28)	Прісні води.	(475)	Польща.
(281)	Річки.	(476)	Білорусія і Латвія.
(285)	Озера.	(477)	Південь Росії.
(3)	<i>Детермінанти місць старого світу.</i>	(47.71)	Україна.
(31)	Єгипет.	(47.61)	Поділля.
(33)	Іудея.	(47.62)	Волищина.
(34)	Індія.	(47.64)	Могилівщина.
(35)	Медо-Персія.	(47.711)	Київщина.
(36)	Кельти, гали.	(47.712)	Чернігівщина.
(37)	Рим.	(47.713)	Полтавщина.
(38)	Греція.	(47.714)	Харківщина.
(391)	Грецькі острови.	(47.74)	Катеринославщина.
(392)	Мала Азія західна.	(47.722)	Таврія (Симферопіль)
(393)	Мал. Аз. східна.	(47.724)	Басарабія.
(394)	Сирія, Аравія.	(47.892)	Донщина.
(395)	Азія північна західна.	(47.9)	Кавказ.
(396)	Азія південна.	(47.91)	Передкавказ'я.
(397)	Африка.	(47.910)	Чорноморщина.
(398)	Європа південна.	(47.911)	Кубанщина.
(4)	<i>Європа.</i>	(47.912)	Ставропільщина.
(41)	Шотляндія.	(478)	Східні губернії
(415)	Ірляндія.	(479)	Кавказ.
(42)	Англія.	(481)	Норвегія.
(43)	Німеччина.	(485)	Швеція.
(431)	Прусія.	(489)	Данія.
(436)	Австро-Угорщина.	(492)	Голяндія.
(438)	Польща до поділу.	(493)	Бельгія.
(44)	Франція.	(449)	Швайцарія.
(45)	Італія.	(495)	Греція.
(46)	Португалія. Гишпанія.	(496)	Європейська Туреччина.
(47)	Європейська Росія.	(497.1)	Сербія.
(471)	Фінляндія.	(497.2)	Болгарія.
		(497.3)	Чорногорія.
		(498)	Румунія.

(5)	<i>Азія.</i>	(72)	Мексика.
(51)	Хинщина.	(728)	Центральна Америка.
(52)	Японія.	(73)	Сполучені Штати.
(55)	Перщина.	(8)	<i>Південна Америка.</i>
(56)	Туреччина Азіатська.	(81)	Бразилія.
(57)	Сибир.	(82)	Аргентина.
(571)	Сибир західна.	(83)	Чилі.
(572)	Сибир центральна.	(84)	Болівія.
(573)	Сибир східна.	(85)	Перу.
(584)	Російський Туркестан.	(87)	Венецуела.
(6)	<i>Африка.</i>	(9)	<i>Океанія.</i>
(62)	Єгипет.	(94)	Австралія.
(63)	Абисинія.	(95)	Нова Гвінея.
(64)	Мароко.	(96)	Полінезія.
(65)	Альжир.	(98)	Північний бігун.
(7)	<i>Північна Америка.</i>	(99)	Південний бігун.
(71)	Канада.		

Географічні Детермінанти місця, коли вони вживаються з індексом історії 9, означають разом з тим в відповідних випадках і *національність*, себ-то нарід, який займає цю територію. Для зазначення в історії та етнографії *народів, котрі не мають власної території*, а лише відрізняються мовою, а також для зазначіння народів, котрі перебувають в межах ріжних країн вживаються детермінанти мови в дужках:

{ = 2)	англо-сакси.	(= 918)	Славяни взагалі.
{ = 3)	Германські раси.	(= 92)	Семіти взагалі.
{ = 7)	Латинські раси.	(= 924)	Євреї.
{ = 91)	Індо-європейські раси.	(= 927)	Мурина (Араби).

III. Детермінанти мови [=].

=1	Міжнародня.	=39.82	Норвежська.
=12	Есперанто.	=39.9	Готська.
=2	Англійська.	=4	Французька.
=29	Англо-саксонська.	=49	Провансальська.
=3	Німецька.	=5	Італійська.
=39	Інші німецькі мови.	=59	Румунська.
=39.1	Західно-німецькі взагалі.	=59.9	Ретійська.
=39.2	Фризська.	=6	Гишпанська.
=39.31	Голандська.	=69	Португальська.
=39.4	Нижне-німецька.	=7	Латинська.
=39.5	Скандинавські взагалі.	=8	Грецька.
=39.6	Ісландська.	=91	Інші індо-європейські.
=39.7	Свейська.	=91.1	Індійські мови взагалі.
=39.78	Данська.	=91.2	Старо індійські, (санскрит).

=91.5	Иранські.	=93.1	Египетська.
=91.6	Кельтські.	=93.1	Коптська.
=91.7	Руська.	=94	Урало-Алтайські.
=91.79	Українська.	=94.35	Турецька.
=91.8	Інші слов'янські мови.	=94.51	Угорська.
=91.81	Бульгарська.	=94.54	Финська.
=91.82	Сербська.	=95	Азійські.
=91.85	Польська.	=95.1	Хинська.
=91.86	Чеська.	=95.6	Японська.
=92	Семитські.	=96	Африканські.
=92.4	Єврейська.	=97	Мови Північної Америки.
=92.7	Муринська.	=98	Мови Південної Америки.
=93	Хамитська.	=99	Малайсько-полінезійські.

IV. Детермінанти часу [„ . . . “]

Порядок складання та, вживання детермінантів часу вказано в поясненні до індексу 9.

Коли зазначаються століття, випикується число повних, закінчених віків, напр.: „14“ значить XV століття.

Роки старовинних часів (до Р. Х.) пишуться зі знаком —

- „ — 0435“ 135 р. до Р. Х.
- „ — “ Старовинність. Час до Р. Х.
- „ 04 : 15 “ Середні віки.
- „ 15 : 18 “ Нова доба.
- „ 18 : 19 “ Сучасна доба.

При зазначенні дат, спочатку випикується рік, потім місяць і день; при чому місяці та дні зазначаються завжди двома числами а роки трьома. Кожне зазначення відокремлюється від другого крапкою. Так:

0898.08.04 зазначає: 4-го серпня 898 року.

Астрономичний час має свої детермінанти „: . . .“

- „:11“ сучасність; „:12“ минуле; „:13“ будучий час.
- „:2“ пора року; „:21“ Весна; „:22“ Літо; „:23“ Осінь; „:24“ Зима.

V. Детермінанти аналізу [...00]

Детермінанти аналізу чи точки погляду додаються переважно до індексів з 6 відділу, а іноді з 5 та 7 для зазначення питань, які відносяться до техніки матеріальних об'єктів.

- .001 Точка погляду спекулятивна. Поняття, програм, мета.
- .002 Точка погляду реалізації. Здійснення; конструкція; матеріали.
- .003 Точка погляду господарська. Економічні умови продукції й торгу.
- .004 Точка погляду обслуговування, утилізації, зберегання.
- .005 Точка погляду обладнання взагалі.
- .006 Точка погляду помешкання, внутрішнє обладнання.
- .007 Персонал, особистий склад.

VI. Детермінанти відносин [:].

Вживають коли треба зазначити внутрішній зв'язок двох або кількох питань, предметів, які мають свої символи в головній таблиці напр. відносіння бібліографії до бібліот-вства 01 : 02; відносіння бібліофілії до книжного діла 030 : 655. Зовнішній механічний зв'язок зазначається знаком складання.

При класифікуванні бібліографічних творів детермінанти відносин вживаються головним чином в поділах фахової бібліографії напр. 016 : 91 (477I) бібліографія географії України.

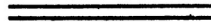
Привести всі зразки таких комбінацій неможливо позаяк вони складаються зі всіх існуючих індексів і кількість їх безмежна. Приклади:

31 : 385 статистика залізниць 335 : 352 муніципальний соціалізм (44 : 45) відносіння Франції до Італії.

VII. Детермінанти імени.

Вживаються майже виключно в відділі літератури, в індивідуальній бібліографії 012, а також при поділі каталогів бібліотек та книгарень напр. 012 (Шевченко) або скорочено: 012 (Ш); або 014.3 (Л. Н. В.) „1905“ р.

Бібліографія матеріалів, яких уміщено в Літератур. Вісн. за 1905 рік; або при дуже дрібних поділах місцевостей: напр. 017.1 (711 Київ) що означає каталог Київської публичної книгозбірні.

АБЕТКОВИЙ ПОКАЗЧИК ДО ДЕЦИМАЛЬНИХ ТАБЛИЦЬ.

А.			
Абисинія	(63)	Аналіз вищий	517
Австро-Угорщина	(436)	Аналіз кількостний	545
Австралія	(94)	Аналіз літературн.	81.06
Автографи	091	Аналіз (льогика)	161
Автомобілізм	796	Аналіз ріжних субстанцій	543
Автономія	342.25	Аналіз якостний	544
Аграрне питання	338.63	Аналітична геометрія	516
Агрономія	63	Анальогія (льогика)	169
Адвентисти 7-го дня	286.3	Анархизм	335
Адвокатура	347.965	Анатомія	611.01
Адміністративна організація	350	Анатомія антпропольогична	611.014
Адміністрація бібліотечна	025	Анатомія для малярів	743
Азія	(5)	Анатомія описова	611.1
Азія мала західна	(392)	Анатомія тварин	59.14
Азія південна	(396)	Анекдоти	398.23
Азія північн. західна	(395)	Англійська мова	=2
Азійські мови	=95	Англія	(42)
Академії	06	Англо-Саксонська мова	=29
Акватінто	766	Анестезія	617.9
Акустика	534	Аноними (бібліогр.)	014.1
Акушерство	618.29	Антиклерікали	329.32
Акціз	336.271	Антольогія (література)	8(3)
Альгебра	512	Антропольогія спеціальна	572.9
Альжир	(65)	Антропольогія та ентографія	572
Алькоголь	663.5	Антропольогія кримінальна	343.9
Алькоголь (етика)	178.1	Антропометрія	573.6
Альманахи загальні	059	Апокаліпсис	228
Альпінізм	796	Апокріфи	229
Америка південна	(8)	Апольогетика	239
Америка північна	(7)	Аптечна справа	615.4
Америка сполучені штати	(73)	Аравія	(394)
Америка центральна	(728)	Аргентина	(82)
		Аргументація	168

Арифметика	511	Бібліографія творів анонимних і псевдонимних	014.1
Армія і фльота	355	Бібліографія творів уміщ. в періодичн. видан. та збірниках	014.3
Артелі	347.727.4	Бібліографія фахових наук	016
Артилерія	35.8	Бібліотеки — абонент	025.6
Архейська група	(111)	Бібліотеки — відношення до читачів	024
Археологія доісторична	571	Бібліотеки — внутрішній лад, адміністрація	025
Археологія історична	902.6	Бібліотеки — інвентар, розміщення	025.8
Архівістика	902.5	Бібліотеки — каталогови, їх складання	025.3
Аскетизм релігійний	248	Бібліотеки — катальографія	025.3
Асоціації благодійні	361	Бібліотеки — катальожна техніка	025.7
Асоціації (полит. економія)	331.88	Бібліотеки — клясіфікування книжок	025.4
Асоціації політичні	363	Бібліотеки — обкладання книжок	025.7
Асоціації релігійні	267	Бібліотеки — організація персоналу	023
Асоціації робітничі (закони)	1.838.8	Бібліотеки — помешкання та обладнання	022
Асоціації робітничі (економичн.)	331.88	Бібліотеки — практичні прийоми наукових праць	029
Асоціації соціальні	36	Бібліотеки — приріст	025.2
Асоціації страхові	368	Бібліотеки — статистика, лісування, дописи	025.15
Асоціації таємні	366	Бібліотеки — типи бібліотек	027
Астрономія	52	Бібліотеки — функції та розвит.	021
Астрономія описова	52.3	Бібліотекознавство	02
Астрономія практична	52.2	Біблія	22
Астрономія теоретична	52.1	Бібліофілія	090.1
Атеїзм	211	Бігун південний	(99)
Афріка	(6)	Бігун північний	(98)
Африканські мови	=96	Білізна	648
Б.		Білорусія	(476)
Бактеріологія загальна	576.8	Біографія	92
Балет	792.8	Біологія	57
Банки	332.1	Благодійні асоціації	361
Банки кооперативні	334.2	Бог	231
Баптисти	286	Богослужбні книги	264.1
Басарабія	(47.724)	Богослуження	264
Бджільництво	63.81	Бойкот	351.838.93
Безпечність (Администр. Упр.)	351.75		
Безхребетові	59.2		
Бельгія	(493)		
Біржа	332.6		
Бібліографія	01		
Бібліографія загальна	011		
Бібліографія загальні твори	010		
Бібліографія індивідуальна	012		
Бібліографія колективна	013		
Бібліографія національна	015		
Бібліографія окремих творів	014.5		
Бібліографія по формі видань	014		

Болгарія	(497.2)
Болгарська мова	=91.81
Болівія	(84)
Борги державні	336.3
Боротьба політична	323.2
Ботаника	58
Ботаника аналітична	581
Бразилія	(81)
Браманизм	294.2
Брацтва	255
Броварство	663.4
Бронзові вироби	673
Бруки	625.8
Будизм	294.3
Будівлі гидротехнічні	627
Будівництво	69
Будівництво горожанське	725
Будівництво, його елементи	721
Будівництво кооперативне	334.1
Будівництво (мистецтво)	72
Будівництво церковне	726
Будівничі матеріали	691
Булошні	664.6
Буржуазія	321.91
Бухгалтерія	657
Бюджет	351.72

В.

Вартість	338.5
Вбивство (етика)	179.7
Венецуела	(87)
Вентиляція	697
Версіфікація	41.6
Ветеринарія	619
Взаємодопомога	334.7
Вибори	324
Видання	655.5
Видання дитячі	087.1; -93
Видання для різних кат. читачів	087
Видання наукових товариств	(06)
Видання неофіційальні	(062)
Видання офіційальні	083
Видання офіційальні (форма)	(061)
Видання періодичні, загальні	05

Видання періодичні (форма)	(05)
Викладання	(07)
Викладана мови	491.79-8
Виноградництво	63.46
Вино з винограду	663.2
Випадковість	123
Вироби деревляні	674
Вироби животні	63.7
Вироби залізні і кручеві	672
Вироби мідні і бронзові	673
Вироби органічної хемії	668
Вироби паперові	676
Вироби хемічні	66
Вироби шкуряні	675
Вироби гуміласні	678
Виробка дрожжів	664.6
Вироблення з шляхетного металу і самоцвітів	671
Витя з буряків (цукроварство)	664.123
Виховання — системи	371.4
Виховання фізичне	371.73
Вишівання художне	746
Вівісекція (етика)	179.4
Вівці	619.3
Відношення між робітника- ми та промисловцями	331.1
Відомість (психологія)	152
Відчити різних спілок	(06)
Війна фортеційна	35.544
Військова фльота (соц. явище)	35.9
Військова фльота (техн.)	623.8
Війскові звичаї	399
Військово - інженерне май- стерство	623
Військово-карне право	344
Вільність волі (психологія)	159
Вірування (догматика)	238
Вірування (соц. етногр).	398.3
Влада	342.5
Власність в економічному відношенні	333
Власність велика	333.37
Власність громадська	333.2
Власність державна	333.1
Власність державна нерухома	336.1
Власність дрібна	333.38
Власність земельна	333.5
Власність комунальна	333.1

Гравюра на дереві	761	Держава і церква	322
Гравюра на каміні	763	Десмургія	617.9
Гравюра на металі	762	Деспотія	321.6
Гравюра різцем	765	Дерматологія	616.5
ГраMATика	41.5	Детермінанти геології	(1)
Грашки хатні	793	Детермінанти місця	(1/9)
Гребня	797	Детермінанти мови	=1/=9
Греко-Московська церква	281.9	Детермінанти фізико-гео- графічні	(2)
Греція (древня)	(38)	Детермінанти форми	(0)
Греція	(495)	Децентралізація	342.25
Грецька мова	= 8	Джерела права	345
Грецькі острова	(391)	Джерела релігії	291.8
Гри комерційні и азартові	795	Дзигарство	681
Гри хатні	793	Дикція	8.085
Гри, що розвивають кмит- ливість	794	Дипломати	902.2
Гриби	589.2	Диріжаблі	629.2
Громади соціалістичні	335.9	Дисципліни карні	343
Гроші паперові	332.5	Диференційне та інтеграль- не числення	517
Грунтовні права громадян	342.7	Дихання	612.2
Грунтознавство	63.1	Діаграми	311.26
Група Архейська	(111)	Діялекти	4.08.7
Група Палеозойська	(112)	Діло гірське	622
Група Мезозойська	(116)	Діло книжне	655
Губернія	(— 32)	Діаконія	258
Гумор народній	398.23	Діяльність души хороблива	132
		Діяльність місіонерська	269
		Діянія	226
		Добрий тон-правила	395
		Добро і лихо (релігія)	216
		Добробут	339.1
		Добродійство	179.9
		Догляд за дітьми	649
		Догматична теологія	23
		Догми	291.2
		Доісторична археологія	571
		Докази (льоґіка)	168
		Документи парламентарні	328
		Домени	336.1
		Допомога	361
		Допомога в разі нещасн. випадків	614.8
		Достометність (льоґіка)	163
		Драма	8-23
		Древні церкви	281
		Древній завіт	221
		Дріжджі (виробка)	664.6

Д.

Данія	(489)
Данська мова	= 39.78
Дармовання	339.4
Дахові роботи	695
Двигуни гидравличні	621.2
Двохподілкові	58.3
Дворучні	59.99
Дедукція (льоґіка)	162
Дезінфекція	614.4
Деїзм	211
Декорації	74
Демографія	312
Демократи	329.22
Дентіятрія	617.6
Департамент	(— 32)
Деревляні вироби	674
Держава і кляси суспільства	321

Дружба (етика)	177	Епізотії	351.779
Друкування книжок	655.1	Ескатологія	236
Дуалізм	149.915	Есперанто (фільольогія)	4 08.92
Дуель (етика)	179.7	Естетика літературна	8.01
Думки	8—84	Естетика музична	780.61
Духи (янгол, біс)	235	Естетика, теорія, філосо-	
Дух і тіло	13	фія мистецтва	701
Душа	151	Етика	17
Дьогіть	668.7	Етика літературна	179.1
		Етика міжнародня	172.4
		Етика професійна	174
		Етика родинна	173
Е.		Етика розважання і витра-	
Еволюціонізм	149.916	чання часу	175
Еволюція організмів	575	Етика сексуальна	176
Європа	(4)	Етика соціальна	172
Європа південна	(398)	Етикеґ	395
Егіпет (в старовин. істор.)	(31)	Етимольогія	41.2
Егіпет (сучасний)	(62)	Етимольогія українськи мови	491.79-2
Егіпетська мова	= 93.1	Етнографія	572
Езотеризм	149.918	Етольогія рослин	581.5
Економічна геольогія	553	Етольогія творин	59.15
Економічне законодавство	351.82	Ефемериди	528
Економія політична	33	Євангеліє	226
Економія політична загаль-		Єврейська мова	=924
на історія	33.(09)	Єресі, історія їх	273
Економія політична загаль-			
на теорія	33.(01)	Ж.	
Економія промислова	338	Животні вироби	637
Екскреція	612.4	Жиноча освіта	376
Експропріяція	333.11	Жиноче питання	396
Електрика	537	Жиночі хвороби	618.1
Електрика атмосферна	537.4	Життя громадське	394
Електромагнітизм	538.3	Життя майбутнє	218
Електротехніка	621.3	Життя шкільне	371.8
Елементарна освіта	372	Жорстокість до тварин (етика)	179.3
Ембріольогія загальна	591.3	Жорстокість з дітми	179.2
Ембріольогія (медицина)	611.013	Жуйні	619.2
Ембріольогія рослин	58.13	Журнали	05
Еміграція	325	Журнали (детермінанти)	(05)
Емоції (психольогія)	157		
Емпіризм	144	З.	
Енциклопедії великі	031	Завіт древній	221
Енциклопедії загальні	03	Завіт новий	225
Енциклопедія	(03)	Заводи і майстерні	621.7
Енциклопедія права	340.11	Законодавство	34
Епіграми	8—7		
Епіграфіка	41.7		
Епідемії	351.774		

Картографія	912	Кози	619.3
Картографія	(084)	Колективізм	335.41
Карфаген	(397)	Колекції гравюр	769
Каси ошадні	334.71	Колекції природничі	579
Катальоги	017	Колекції фотографічні	779
Катальоги публичних бі-		Коло діяльності адміністра-	
бліотек	017.1	тивн. управління	351
Катальоги приватних бі-		Кольонізація	325
бліотек	017.2	Кольонія	(—5)
Катальоги продажних збі-		Комахи	59.57
рок	017.3	Комахи користні	63.8
Катальоги видавництв та		Комедія (літер.)	8—22
книгарень	017.4	Комедія (мистецтво)	792.2
Катальоги-порадчики	028	Комерційне письменство	652
Катальог комерційний	(085)	Комерційні знання	658
Катальографія	025.3	Комети	52.36
Катеринославщина	(47.74)	Композиція літературна	8.08
Катехизис	238	Комунізм	335.4
Католицька церква	282	Комунікація сухопутна	388
Квакери	289.6	Конгрес (форма)	(063)
Квітоводство	63.5	Конгреси	063
Кельти	(36)	Коні	619.1
Кельтські мови	=91.6	Консерватори	329.11
Кераміка	666	Консерви овочеві	664.8
Кераміка (мозаїка, теракота)	738	Конституція	342.4
Київщина	(47.711)	Констрування повозок, ва-	
Кінематографія	77.85	гонів і пароплавів	699
Кіннота	357	Континенти	(21)
Кішки	619.7	Конфуційство	299.512
Кладовища (оздоблення)	718	Кооперація	334
Кліматологія	551.5	Кооперація продукційна.	334.6
Клуби політичні	363	Кооперація споживча	334.4
Клуби світські	367	Коптська мова	=93.1
Кляси соціальні взагалі	321.91	Коректа	655.25
Кляси суспільства	321.9	Користні комахи	63.8
Клясіфікація бібліографічна	025.4	Космологія	113
Клясіфікація рас	572.9	Космос	52.31
Клясіфікація фільозофічна	112	Коти (ветерин.)	619.7
Клятва	179.5	Кохання (етика)	176
Книгарні	655.4	Кравцювання (капелюхи)	687
Книги адресові	058	Краєвиди (малярство)	758
Книги історичні,		Краніологія	573.7
Стар. Завіту	222	Красномовство	8—5
Книги навчаючі	242	Краніологія	573.7
Книги поетичні	223	Кредит	332.7
Книги служебні	264.1	Креслення лінійне й геоме-	
Книжне діло	655	тричне	744
Ковальство	682	Криза фінансова	332.04

Кримінологія	343.9	Літературна композиція	808
Критеріологія (льоґіка)	165	Літологія	552
Критика як літературна форма	— 95	Льоґіка	16
Критицизм	142	Льокаут	351.838.95
Критичний огляд	(047)	Льон	63.34
Кришталі	748	Лярінгологія	617.533
Кришталюграфія	548	Лятіфундії	333.37
Кріпацтво	326	Людина в догматиці	233
Кровообіг	612.1	Людина	59.99
Крохмаль	664.2		
Кубанщина	(47.911)	М.	
Кулінарія	641	Магістратура	347.962
Культ (нехрист.)	291.3	Магія	133
Культ (природ. реліг.)	217	Магнітизм	538
Культура агрономічна	63.19	Магнітизм земний	538.7
Культура дерев	63.4	Магометанство	297
Культури фахові (агрон.)	63.3	Майбутнє життя (догматика)	237
Курси вакаційні	374.6	Майбутнє життя (в раціон. теології)	218
Курси вечерові	374.6	Майстерні	621.7
Курси для дорослих	374.6	Майстерство військово-інженерне	623
Курси недільні	374.6	Майстерство інженерне	62
		Майстерство ювелірне художнє	739
Л.		Максими (Літер. форма)	— 84
Лаки	667	Мала Азія Західна	(392)
Лао-Тзе (релігія)	299.513	Мала Азія Східна	(393)
Латинська мова	= 7	Малайсько - полінезійські мови	= 99
Легенди	398.2	Малярні, скляні і шпалерні роботи	698
Лексікологія	41.3	Малярство	75
Лексікологія української мови	491.79—3	Малярство батальне	756
Листи	8—6	Малярство декораційне	745
Литва	(476)	Малярство епічне, алегоричне	753
Ліберали	329.12	Малярство жанрове (побутове)	754
Ліґі політичні	363	Малярство історичне	756
Лікування-фізичні методи	715.8	Малярство релігійне	755
Лірика	8—14	Мандрівки, (техніка їх)	91.02
Лісоводство	63.49	Мануфактурна промисловість	67
Літера і набір (друкован-ня книжок)	655.2	Мапи небесні	52.21
Література	8	Марини (малярство)	758
Література Англійська	82	Марксизм	335.5
Література дитяча	8—93	Мароко	(64)
Література драматична	8—2	Масла	664.3
Література італійська	85	Математика	51
Література німецька	83	Матеріали будівничі	691
Література Українська	891.79		
Література французька	84		

Матеріяли освітлюючі	665	Міжнародня мова	=1
Матеріяли хемичні	661	Мікробактеріологія	576.814
Машини газові й повітряні	621.4	Мікроскопія	578
Машини парові	621.1	Мікрофотографія	(77.83)
Машини сільсько-господарчі	63.1	Мінералогія	549
Меблі художні	749	Міністерства	354
Медалі	671.4	Місіонерська внутрішня діяльність	269
Медицина	61	Місіонерська справа	266
Медицина судебна	340.6	Місто	(—21)
Медіумизм	133	Містицизм	149.3
Медо-Персія	(35)	Місцеve урядовання	353
Мезозойська група	(116)	Місяць (в астрономії)	52.33
Мексика	(72)	Мішанина (в літературі)	—8
Меліорація	63.11	Мнякотілі	594
Меляс	664.15	Мовознавство порівнююче	41
Менонити	289.7	Могилівщина	(47.64)
Месмерізм	134	Молекулярна фізика	539
Метали (в хемії)	546.3	Молитва	243
Метали шляхетні	669.2	Молитовники	243
Метальоїди	546.1	Монархія	321.6
Метафізика	11	Монархія конституційна	342.37
Метафізика — інші питання	12	Монархисти	329.21
Метеорологія	551.5	Монополія	338.8
Методисти (секта)	287	Монети, їх вироблення	671.4
Методологія історії	902	Монета. Монетні системи	332.4
Методологія (в філософії)	112	Монизм	14.915
Метрика (філологія)	41.6	Мораль і приватні та соціальні відношення	177
Метрологія	389	Мораль громадська	351.76
Механика прикладна	621	Мораль та повздержання	178
Механика теоретична,	531	Мормони (релігія)	298
Мецотінто	766	Морська навігація	387
Миловарство	668.1	Морфологія філологічна	41.5
Мир та війна	172.4	Морфологія рослин	58.14
Мирошництво	664.7	Московська церква	281.93
Мистецтво	7	Мости	624
Мистецтво взагалі (наука про мистецтво)	70	Мохові рослини	58.8
Мистецтво релігійне	246	Музеї художні, їх техніка, організація	708
Мита	351.71	Музика	78
Митне право	337	Музика театральна	782
Мітологія	291	Музичні форми	781.5
Мітологія грецька і римська	292	Муринська мова	=92.7
Мітологія Германська і північна	293		
Мідь	669.3	Н.	
Мідні та бронзові вироби	673	Набор і літери (друкованя книжок)	655.2
Міжнародне право	341		
Міжнародня література	81		

Навігація (як засоб кому- нікації)	656.6	Обовязки батьків (етика)	173.5
Навігація астрономична	52.7	Обряди святкові	398.3
Навігація морська торговельна	387	Обряд похоронний	393
Навігація внутрішня тор- говельна	386	Обряди хатні	398.3
Навчання, методи та форми	371.3	Огляд критичний	(048)
Навчання мови (фільольогія)	—8	Оголошення, реклами	659
Навчання наочне	372.3	Одвідування пастирські	253
Навчання особисте	374	Одіж і оздобу в фолькльорі	391
Навчання після-шкільне	374.6	Одіж	646
Навчання рідної мови	372.61	Одноподілкові рослини	584
Надгробки	718	Одонтологія	617.6
Напої	663	Оздобу в фолькльорі	391
Нариси в літературі	—4	Озера	(285)
Нарисова геометрія	515	Океяни	(26)
Народження	612.6	Океянія	(9)
Народне здоровля	351.77	Оливо (stanum)	669.6
Народні університети	378.11	Омоними	041.4
Народня освіта	351.85	Онтологія	111
Наука історії	90	Опал (будівництво)	697
Наука про релігію взагалі	291	Опал і освітлення (дом. господ.)	644
Національний рух	323.1	Опал (санитарна техніка)	628.8
Національне питання	323.1	Опера-буффо	792.6
Націоналізація землі	333.12	Опера і лірична драма	792.4
Невиплатність	347.736	Операції тактичні і стра- тегічні	35.54
Неділя в релігії.	263	Оперета	792.5
Недільні школи	268	Оповідання (літер. форма)	—32
Недільні школі	374.6	Оповідання традиційне	398.2
Нео-кантізм	149.923	Оправлення книжок	686
Нео-критицизм	149.923	Оптика	535
Нерівність соціальна	177	Оптимізм	149.5
Нехристиянські релігії	29	Органи руху	612.7
Нижне німецька мова	=394	Організація адміністративна	350
Нігілізм	149.8	Організація адміністративна областна	353
Німетчина	(43)	Організація домашн. госпо- дарства	647
Німецька література	83	Організація економічна	338
Німецька мова	=3	Організація контор	651
Нова-Гвінея	(95)	Організація офіційної ста- тистики	311.3
Новий Завіт	225	Організація судова	347.9
Норвегія	(481)	Ордена релігійні	271
Норвежська мова	=39.82	Орнітологія	59.82
Нотаріат	347.961	Ортографія	41.1
Нумідія	(397)	Ортопедія	617.3
Нумізматика	737	Освіта	37
О.			
Обовязки подружжя (етика)	173.3		

Освіта середня	373	Патольогія внутрішня	616
Освіта вища	378	Патольогія рослин	58.12
Освіта елементарна	372	Патольогія тварин	59.12
Освіта жиноча	376	Патронат	361
Освіта народня (адмін. право)	351.85	Педагогіка	371
Освіта народня, державна	379	Педіатрія	618
Освіта позашкільна	374.6	Передкавказ'я	(47.91)
Освіта релігійно-моральна	377	Пережувачі	619.2
Освіта університетська	378	Переклад	81.03
Освітлення (домаш. господ.)	628.9	Пересування	629.1
Освітлюючі матеріали	665	Пересування водою	629.12
Особа і держава (етика)	172.1	Пересування повітряне	629.13
Острови	(22)	Пересування сушою	629.11
Острови Грецькі	(391)	Періодичні видання (форма)	(05)
Отольогія	617.8	Періодичні видання загальні	05
Офіційні видання	083	Перспектива в рисуванні	742
Офорт	767	Перстняки	59.52
Офтальмологія	617.7	Перу	(85)
Охорона тварин	179.3	Перщина	(55)
Очищення цукров. соку	664.125	Песімізм	149.6
		Петербург	(47.41)
П.		Петрографія	552
		Письменство красне	8
Павперізм	339.1	Письмоводство комерційне	652
Палеоботаника	561	Питання жиноче	396
Палеографія	41.7	Питання національне	323.1
Палеозоологія	562	Питання робітниче	351.838
Палеозойська група	(112)	Південна Азія	(396)
Палеонтологія	56	Південна Європа	(398)
Палеофітологія	561	Південний бігун	(99)
Память (психольогія)	154	Південно-Американські мови	=98
Пантеїзм (релігія)	212	Південь	(—13)
Пантеїзм (філософія)	147	Північ	(—17)
Папір вироби	676	Північний бігун	(98)
Папір звичайний	676.2	Північно-Американські мови	=97
Папір копіривальний	676.3	Підбір природний	575.4
Папоротнові (рослини)	58.7	Підлеглисть	179.6
Парафії	256	Підручники	(02)
Парафіяльні школи	257	Підручники наукові	(021)
Парлямент	342.53	Підручники популярні	(023)
Парляментські документи	328	Підручники дитячі	(024.7)
Пародії	—7	Підручники для нищої і середньої школи	(075)
Парсеїзм (релігія Заратустри)	295	Підстави та філософія моралі	171
Партії політичні	329	Піротехника	662
Парфумерія	668.5	Пісні народні	398.8
Пастирські одвідування	253	Піхота	35.6
Патрольогія	276		

Плазуни	59,81	Пороки	179.8
Платня заробітна (в законі)	351.832	Порти і гідротехнічні будивлі	627
Платня (політ. економія)	331.2	Портрети	757
Племна кочуючі	397	Португалія	(46)
Плини	532	Португальська мова	=69
Плодоводство	63.41	Посланія апостольські	227
Плянети	52.34	Постачання води для міста	628.1
Пневматика	533	Постуляти	167
Побожність родинна	249	Поступовці	329.13
Повість	—32	Посуд церковний	247
Повітроплави	629.2	Потяг (психольогія)	158
Податки	336.2	Поучання (пастирська теологія)	252
Податки місцеві	336.28	Походження видів	576.1
Податки посередні	336.27	Походження людини	573.2
Податки прості	336.21	Початок життя	576.1
Поділ дібр	339	Почуття	152
Подіяля	(47.61)	Пошта	383
Поезія епічна і лірична	8—1	Правила доброго тону	395
Позашкільна освіта	374.6	Право	34
Позики	336.3	Право авторське	347.78
Позитивізм	146	Право адміністративне	35
Покута	234	Право вексельове	347.746
Поліграфії (збірники)	082.2	Право виборче	342.8
Поліграфії індивідуальні	081	Право військово-карне	344
Поліграфії колективні	082	Право державне	342
Поліграфії (серії)	082.1	Право, його різні форми	340.1
Поліграфія	08	Право карне	343
Поліграфія індивідуальна	(081)	Право конституційне	342
Поліграфія колективна	(082)	Право консульське	341.8
Поліграфія (форма)	(08)	Право митне	337
Полінезія	(96)	Право міжнародне	341
Політика	32	Право парламентське	342.53
Політика внутрішня	323	Право пенітенціярне	343.8
Політика зовнішня і міжнародна	327	Право приватне міжнародне	341.5
Політика кримінальна	343.8	Право річеве	347.2
Політика церковна	262	Право родинне	347.6
Політична економія	33	Право спадкове	347.65
Політичні асоціації	363	Право торговельне	347.7
Поліція загальна	351.74	Право умовне	347.4
Полтавщина	(47.713)	Право фінансове	336
Польська мова	=91.85	Право церковне	348
Польща	(475)	Право цивільне	347
Польща до поділу	(438)	Прагматизм	149.928
Полювання (промислове)	63.9	Праця дитяча	351.833
Полювання (спортивне)	799	Праця жіноча	351.834
Помешкання домові	645	Праця і капітал	351.831
Порнографія (етика)	176		

Праця (робітники)	331	Птахі, лікування їх	619.6
Преса взагалі	07	Птахі домашні, лікування їх	619.5
Пресвітеріянська церква	285		
Прибутки державні	351.71	Р.	
Прикладна механіка	621	Рабство	326
Прикладні знання	6	Радикали	329.13
Природа Божества	219	Радіографія	77.83
Природна історія людини	573	Рарітети	09
Природний підбір	575.4	Рарітети в коштовн, палі- турках	095
Прислів'я	398.9	Рарітети ілюстровані, на коштовних матеріялах	096
Причиновість	122	Рафінація	664.127
Прісні води	(28)	Рахівництво	657
Провансальська мова	=49	Раціоналізм	149.911
Провідіння	214	Реалізм	149.2
Програми шкільні	375	Революція	323.2
Продукти до харчування.	664	Реклями	659
Продукція дібр	338	Релігії некультурних народів	299.992
Пролетаріят	321.91	Релігії нехристиянські	29
Промисл (реліг.)	214	Релігії ріжн. рас	299
Промислова економія	338	Релігії славянські	299.18
Промисловість гончарна	666	Релігія	2
Промисловість залізна	669.1	Релігія і наука	215
Промисловість мануфактурна	67	Релігія індуська	294
Промисловість металюргична	669	Релігія Лао-тзе	299.513
Промисловість текстільна	677	Релігія природна	21
Промисловість хемична	66	Рептілії	59.81
Промисловість художня	745	Республіка	321.8
Промисловість цегельна	666	Республіканці	329.23
Промисловість шкляна	666	Ретійська мова	=59.9
Пророки	224	Реторика	8.08
Просодія	491.79-6	Рефлекс (психольогія)	158
Проституція (адм. право)	351.764	Реформатська церква	285
Проституція (мораль)	176.5	Рецензія	(048)
Протекціонізм	337	Рецептура	615.14
Протекціоністи	329.52.	Рибацтво (промислове)	63.9
Протестанська церква	284	Рибацтво (спорт)	799
Процес карний	343.1	Риби	59.7
Процес цивільний	347.9	Рим	(37)
Прусія	(431)	Рисування	74
Псіхічні типи	136	Ріжні вироби органічної хемії	668
Псіхіатрія	616.89	Різбарьство	73
Псіхольогія	15	Річка	(281)
Псіхольогія злочинців	343.95	Робітники	331
Псіхольогія народів	136.4	Роботи бетонні	693.5
Псіхольогія полу	136.1	Роботи водопроводні	696
Псіхольогія професії	136.8		
Псіхотерапія	615.857		
Птахі (орнітологія)	59.82		

Роботи дахові	695	Свобода та необхідність	123
Роботи земляні та кам'яні	693	Святі	235
Роботи каналізаційні	696	Свято 1 травня	327.31
Роботи малярні, скляні і шпалерні	698	Секти (московська церква)	281.93.01
Роботи столяри	694	Секти інші (штунда, квакери, менонити та інші)	289
Розвага, гра, спорт	79	Секреція (медицина)	612.4
Розвага громадська	791	Село	(—22)
Розмноження	612.6	Селяне	321.91
Розум	153	Семитські мови	= 92
Розумування	168	Сентенції	8—84
Роман	—3	Сербія	(497.1)
Росія Балтійські губ.	(47.4)	Сербська мова	(91.82)
Росія Європейська	(47)	Серотерапія	615.37
Росія південні губ.	(47.7)	Сибир	(57)
Росія північні губернії	(47.2)	Сибир західна	(57.1)
Росія центральні губ.	(47.3)	Сибир східна	(57.3)
Роскіш	339.4	Сибир центральна	(57.2)
Рослина (малярство)	758	Сивець (плюмбум)	669.4
Рослинисть промислова	63.34	Сирія	(394)
Рукомесла	68	Сігільографія	736
Рукомесло дзигарне	681	Сільогізм (льогика)	166
Рукомесло шведське	685	Символіка релігійна	246
Румунія	(498)	Система наділу	333.38
Румунська мова	=59	Сіноніми	4—4
Руська мова	=91.7	Сінтаксис	4—5
Рух землі	52.53	Сінтез (льогика)	16.6
Рух інтернаціоналістичний	327.3	Скандинавські мови взагалі	= 39.5
Рух населення	614.1	Скептицизм	149.912
Рух національний	323.1	Складання плянія та обрахунків	692
		Скляні роботи	698
С.		Славянські мови інші (крім москов. і україн.)	=91.8
Саго	664.2	Славянські релігії	299.18
Сади дитячі	372.2	Словники (форма)	(03)
Садівництво	63.41	Словники (фільольогія)	41.3
Садівництво художнє	71	Словесцеві	58.9
Самогубство (етика)	179.7	Служба технічна та інженерна	35.8
Самонавчання	374	Слюсарство	683
Самоосвіта	374	Смерть	393
Самоурядовання	352	Собаки (ветеринарія)	619.8
Санітарія	628	Сомнамбулізм	135
Санітарія в промислових підприємствах	628.5	Сон	135
Санскрит	= 912	Сонце	52.37
Сатира	8—7	Сосункові	59.9
Свейська мова	= 39.7	Сотворення світу	213
Свині	619.4	Софістика	149.912

Теорія питання (форма)	(01)	Уклад нервовий	612,8
Теософія (релігія)	212	Україна	(47,71)
Теософія (філософія)	149,918	Українська література	891,79
Теплість	536	Українська мова	=91,79
Теплість тваринна	612,5	Умовне право	347,4
Теслярство	694	Універсальна мова	408,9
Теслярство (екипажи)	684	Університети народні	378,11
Техніка (мистецтва)	7,02	Унітарії (секта)	288
Техніка санітарна	628	Урало-Алтайські мови	=94
Техніка санітарна промисл. підприємств.	628,5	Урядування місцеве	352
Техніка сухопутн. шляхів	625	Урядування центральне	354
Техніка хірургічна	617,9	Урядування церковне	262
Товариства акційні	347,724	Урядування через нарід	321,8
Товариства благодійні	362	Устрій державний	342,2
Товариства для хатнього навчання	374,8	Устрій парламентский	342,37
Товариства торговельні	347,721	Устрій республіканский	342,38
Токарство	688	Утворення світу	213
Тон добрий	395	Утиски релігійні (іх істор'я)	272
Торговельне право	347,7	Утіха (психологія)	157
Торговля	38	Утопії соціалістичні	335,95
Торговля внутрішня	381	Уява (психологія)	155
Торговля зовнішня	382		
Торговля (книжне діло)	655,4	Ф.	
Трави харчові	63,33	Факиризм	134
Травлення	612,3	Фальсифікації	614,3
Трагедія	— 21	Фарби	667
Трамваї	625,2	Фармакологія	615
Транспорт	38	Фармація практична	615,4
Транспортне діло (засоби зносіння)	656	Фахові культури	63,3
Транспортне діло (техніка)	625	Федерація	342,24
Трести	338,8	Финська мова	= 94,54
Тригонометрія	514	Фізика	53
Туберкульоз	616,995	Фізика біологічна	577,3
Турецька мова	=94,35	Фізика молекулярна	539
Туреччина Азіатська	(56)	Фізіологія души	131
Туреччина Європейська	(496)	Фізіологія (прикладні знання)	612
Туризм	796	Фізіологія рослин	58,11
Туркестан Російський	(584)	Фіз ологія тварин	59,11
Тютюн	679	Фізіономіка	138
Тютюн (агрономія)	63,34	Фільозофія	1
Тютюн (етика)	178,7	Фільозофія історії	901
		Фільозофія літератури	8,01
		Фільозофія права	340,12
		Фільозофія релігії	291,1
		Фільольогія	4
У.		Фільольогія загальна: пись- мена, палеографія, ієрогліфи	41
Угорська мова	=94,51		
Удобрення	63,16		

Фільольогія і походження мови	4.01	Хемія атомна	541.2
Фільольогія спеціальна	42/49	Хемія досвідня	542
Філантропія	177	Хемія експериментальна	542
Фільтрування цукрового соку	664.126	Хемія неорганічна	546
Фінанси державні	336	Хемія органічна	547
Фінанси наука	332	Хемія органічна виробу	66 8
Фінляндія	(471)	Хемія теретична	541
Фіск	351.71	Хемія фотографічна	77.01
Фітопатольогія	63.2	Херсонщина	(47.728)
Фльота військова (соц. явище)	35.9	Хинська мова	=95.1
Фльота військова (техн. погляд)	623.8	Хинщина	(51)
Фолькльор	398	Хиромантія	133
Фонетика	41.4	Хірургія	617
Фонетика українські мови	491.79-1	Хлібні зілля	63.31
Форми Управління	342.3	Хороби венеричні	616.95
Фотографія	77	Хороби дитячі	618.9
Фотографія-апарати	77.1	Хороби дихання	616.2
Фотографія-матеріали	77.1	Хороби заразні	616.9
Фотографія оптики	77.01	Хороби конституціональні	616.99
Фотографія-пігмент	77.3	Хороби органів руху	616.7
Фотографія-помешкання	77.1	Хороби паризитарні	616.96
Фотографія-процеси зі солями металів	77.2	Хороби пасокового укладу	616.4
Фотокольографія	77.4	Хороби полового укладу	616.6
Фотолітографія	77.5	Хороби укладу кровообігу	616.1
Фототипографія	77.7	Хороби укладу травління	616.3
Фотоцінкографія	77.6	Хоробрість	179.6
Франк-масони	366.1	Хребетникові	59.6
Франція	(44)	Християнські церкви	26
Французька мова	= 4	Христорьогія	232
Фребеля система	371.46	Хробаки	59.51
Френольогія	139	Хромофотографія	77.86
Фризька мова	=39.2	Хронольогія (астрономіч.)	52.89
Фритридерство	337	Хронольогія (історія)	902.4

Ц.

Х.		Целюльоїд	679
Хамитська мова	= 93	Централізація	342.25
Харківщина	(47 714)	Центральне урядування	354
Харчові трави	63.33	Церква Англійська	283
Хвороби дитячі	618.9	Церква католицька	282
Хвороби жіночі	618.1	Церква Московська	281.93
Хемічні вироби	66	Церква пресвітеріанська	28 5
Хемічні матеріали в тісному значінні	661	Церква протестанська	284
Хемія	54	Церква реформатська	285
		Церкви древні	281

Церкви і секти окремі	28	Швецьке ремесло (шорне)	685
Церкви східні	281	Шкіяльні програми	375
Церкви християнські	26	Шкіра	612.7
Церковна політика	262	Шкло художне	748
Церковне право	348	Шкляна промисловість, це- гельна, грнчарна і кера- мика	666
Церковне урядування	262	Шкіряні вироби	675
Церковний посуд	247	Школи недільні (в реліг. відн.)	268
Цивільний процес	347.9	Школи недільні (освіта)	374.6
Цигани	397	Школи парафіяльні	257
Ціна й цінність	358.5	Шляхетні метали	669.2
Цінок (сінсум)	669.5	Шляхи водянні внутрішні	626
Цітологія	576.3	Шляхи ґрунтові	625.7
Цукерництво	642	Шляхи звичайні	656.1
Цукор з буряків	664.12	Шовководство	638.2
Цукроварство	664.1	Шосе	625.7
Цяцьки дитячі (ремесло)	688	Шотландія	(41)
Ч.		Шпалери художні	746
Чай	63.34	Шпалерні роботи	698
Чари	133	Шпіталі	362
Час (політ. економія)	331.81	Штунда	289.1
Чемність (етика)	177	Щ.	
Чернигівщина	(47.712)	Щорічники	058
Черногорія	(497.3)	Ю.	
Черноморщина	(47.910)	Юдаїзм	296
Чеська мова	=91.86	Юриспруденція	34
Чилі	(83)	Я.	
Чисті знання	5	Японія	(52)
Чистка помешкання	648	Японська мова	=95.6
Читанки	4—8	Ярмарки	381.1
Читання виразне	8 085	Яхт-клуби	797
Читання, читанки релігійні	244		
Ш.			
Швайцарія	(449)		
Швеція	(485)		

Помічені Друкарські помилки.

Сторінка, рядок.	Надруковано.	Має бути.
6 ст. 8 р. з гори.	340	341
7 ст. 7 р. з низу.	017.42(47.714)	017.42(47.74)
25 ст. 4 р. знизу.	Московської церкви.	Секти московської церкви.
26 ст. 5 р. згори.	Інші.	Інші.
40 ст. 13 р. "	491.72	491.7
42 ст. 10 р. з низу.	Магнетизм.	магнитизм.
42 ст. 11 р. "	Електромагнетизм.	Електромагнитизм.
42 ст. 12 р. "	Магнетизм.	Магнитизм.
42 ст. 13 р. "	Промінях.	Проміння Х.
44 ст. 17 р. з гори.	Палеозоологія.	Палеозоологія.
47 ст. 14 р. "	Секція.	Секреція.
49 ст. 11 р. з низу.	Водні.	Водяні.
50 ст. 6 р. "	Домашнє.	Хатнє.
51 ст. 6 і 5 р. "	Хемічна, хемічні.	Хемична, хемічні.
67 ст. 10 р. "	Мезозойська.	Мезозойська.
70 ст. 9 р. з гори.	Чеська.	Чеська.
70 ст. 11 р. "	єврейська.	Єврейська.
71 ст. 2 р. з низу.	017.1 711	017.1(47.711)

Сторінка; поміж рядками.	Треба вставити.
15 після тексту; до 00 і перед 01 Бібліографія.	002 Про книгу взагалі, історія книги то що.
17 після 025.3 перед 025.4	025.347 Абетка в класифікації.
17 " 025.423 " 025.6	025.5 Справочний відділ.
17 " 028 " 029	028.5 Дитяче читання.
17 До 03 Загальні енциклопедії треба додати.	Словники.
19 після 083 перед 087	086 Картковий репертуар.
19 " 087.1	087.2 Народня література.
20 " 098 " 099	098.1 Заборонені видання.
22 До 152 Почуття треба додати.	Відомість.
25 після 271 перед 272	271.2 Іспит релігійний.
26 " 286 " 287	286.3 Адвентисти 7-го дня.
28 " 327.32 " 328	327.6 Імперія.
33 " 347.2 " 347.4	347.3 Власність рухома і нерухома.
35 " 35.544 " 35.6	35.57 Військова санітарія, помешкання для війська, Інтендантура.
35 " 363 " 366	365 Вязниці.
51 " 655.4 " 655.5	655.41 Видавництва.
53 " 693 " 693.5	693.4 Тинкування.
57 " —1 " —14	—13 Енос.
66 " (04) " (048)	(047) Огляд.
66 " (063) " (065)	(064) Виставки.
67 " (08) " (09)	(084) Ікопографія, картографія.
68 До (397) Африка треба додати.	Нумидія.